

*the*  
**PLAIN TRUTH**  
*a magazine of understanding*  
(NEDERLANDSE EDITIE)

*de*  
**ECHTE WAARHEID**

*een tijdschrift voor een zuiver begrip*

Premier  
Kittikatsjorn  
van Thailand





## Onze omslagfoto

Maarschalk Thanom Kittikatsjorn, de 61-jarige premier van Thailand, is een van Azië's meest dynamische leiders. Onder zijn leiding worden de problemen van Thailand krachtig aangepakt. De voornaamste hiervan zijn misdaad, de economie en de dreiging van communistische infiltratie.

## IN DIT NUMMER

<i>Persoonlijk</i> .....	1
<i>Het Midden-Oosten: kan diplomatie vrede brengen?</i> .....	2
<i>Katholicisme op kruispunt</i> .....	8
<i>Wanneer tieners niet met vragen over sex naar hun ouders durven</i> ..	13
<i>Stadsproblemen kunnen opgelost worden!</i> .....	17
<i>Waarom die hernieuwde controverse over schepping of evolutie?</i> .....	24
<i>De tien geboden: archaische code of eeuwige wet?</i> .....	30
<i>Wat u kunt doen</i> .....	34
<i>Wat onze lezers schrijven</i> .....	40
<i>Uitzendtijden van De Wereld van Morgen</i> .....	41

Juni 1973

6e jaargang

No. 6

Wereldoplage: 3 168 400  
(Nederlandse editie: 33 463)

Maandelijks uitgegeven door Ambassador College, 300 West Green Street, Pasadena, Californië 91105, als een dienstbetoon in het algemeen belang. Uw reeds betaalde abonnement werd mogelijk gemaakt door de bijdragen van degenen die vrijwillig medewerkers geworden zijn in de ondersteuning van dit wereldomvattende werk. Ambassador College is als een afzonderlijke instelling verbonden aan de Worldwide Church of God, Pasadena, Californië, VS, en een gedeelte van de financiële behoeften van het werk wordt door die Kerk gedragen. De uitgevers hebben niets te koop en hoewel bijdragen dankbaar aanvaard worden, wordt het publiek nooit om financiële steun verzocht.

*President-directeur en hoofdredacteur*  
Herbert W. Armstrong

*Vice-voorzitter en adj.-hoofdredacteur*  
Garner Ted Armstrong

*Chef-redacteur:* Herman L. Hôh

*Redacteur vormgeving:* Arthur A. Ferdig

*Kernredactie:* William F. Dankenbring, Jerry J. Gentry, Gene H. Hogberg, Paul W. Kroll, Raymond F. McNair.

*Redacteuren en medewerkers:* Robert Boraker, Robert L. Kuhn, Cliff C. Marcussen, Ernest L. Martin, Gerhard O. Marx, Patrick A. Parnell, Richard C. Peterson, Richard H. Sedliacik, Charles F. Vinson, Eugene M. Walter, William R. Whikehart.

*Correspondenten:* Bonn: John Karlson; Brussel: Ray Kosanke; Genève: Colin Wilkins; Johannesburg: Robert Fahey; Londen: Roderick C. Meredith; Manila: Colin Adair; Mexico: Enrique Ruiz; Sydney: Dennis G. Luker; Vancouver: Dean Wilson; Washington D.C.: Dexter H. Faulkner.

*Documentatie en nieuwsdienst:* Paul Knedel, David Price, Rodney Repp, Donald D. Schroeder.

*Ontwerp en uitleg:* Ron Lepaska, Monte Wolverton.

*Fotografie:* VS: Mike Hendrickson, Don Lorton; Engeland: Alan Beardsmore, Ian Henderson; West-Duitsland: Alfred Hennig.

*Administrateur:* Albert J. Portune *Directeur uitgeverij:* C. Wayne Cole *Hoofd distributie:* David Jon Hill

—Nederlandse Editie—

*Redactiestaf:* Roy McCarthy, Dick Gagel, Mathieu Janssen, Han Wilms, Iepke Klarenberg, Thea Clay.

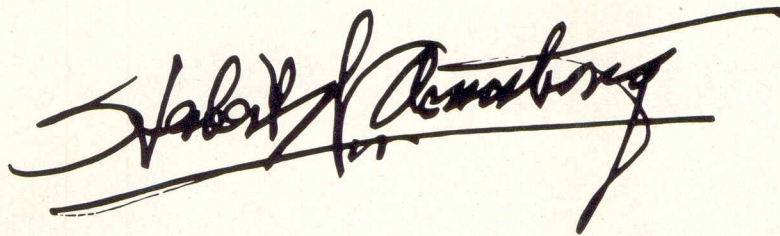
*Grafische verzorging:* John Dunn, Tony Morrell.

*The PLAIN TRUTH* wordt maandelijks gedrukt door Ambassador College Press, Pasadena, Californië, VS; St. Albans, Engeland; en door Ambascosol Press Pty., Ltd., North Sydney, Australië. Franse, Duitse en Nederlandse edities worden uitgegeven te St. Albans, Engeland; Spaanse editie te Pasadena, Californië, VS. © 1973 Ambassador College (U.K.) Ltd. Alle rechten voorbehouden.

Gelieve uw correspondentie te richten aan:  
Ambassador College  
Postbus 496  
Arnhem, Nederland

BELANGRIJK: Opgave van adreswijziging graag zo spoedig mogelijk. Gelieve oud adresstrookje in te sluiten.

# Persoonlijk van



---

## Discussies over interne en internationale problemen

---

TOKIO:

**T**IJDENS DEZE reis rond de wereld, die nu vrijwel voorbij is, heb ik wederom met een aantal staatshoofden problemen van interne en internationale aard besproken. Maar wat is nu eigenlijk het verband tussen de toestanden en problemen waar regeringen over de gehele wereld mee geconfronteerd worden en het evangelie van Jezus Christus?

Het verband is uiterst essentieel! Als men maar wist wat het evangelie van Jezus Christus *is*, zou men dat zeer belangrijke verband begrijpen.

Het moge vreemd, schokkend, ja ongelooflijk klinken — maar verhoudingsgewijs weten slechts heel weinig mensen wat het evangelie van Jezus Christus is. Gedurende 18½ eeuw *werd dat evangelie niet aan de gehele wereld verkondigd!* Ik weet dat deze bewering de meeste lezers perplex doet staan.

„Waarom”, zullen velen vragen, „heeft men tijdens die 18½ eeuw Christus niet aan de wereld gepredikt? Hebben predikanten en pastoors, zendelingen en missionarissen de mensen niet gesmeekt in Christus te gelóven, Hem te aanvaarden? Hebben miljoenen en nog eens miljoenen mensen Christus niet beleden en zichzelf niet christenen genoemd? Is het christendom niet de grootste religie ter wereld?”

Inderdaad, maar wat vrijwel niemand beseft is dat het EVANGELIE van Christus *niet* werd verkondigd aan de gehele wereld! Men predikte

Christus. Maar Jezus Christus zelf is níet het evangelie. Christus was de goddelijke Boodschapper, door God gezonden met een boodschap voor de mensheid — een aankondiging — en die boodschap *is zijn evangelie*. Veel mensen in Jeruzalem en Palestina toentertijd *geloofden in Christus*, maar haatten, verwierpen en geloofden niet zijn evangelie. In plaats daarvan trachtten ze Hem ter dood te brengen omdat Hij het onderwees. Ze brachten al zijn apostelen ter dood, mogelijk met één uitzondering, omdat zij die boodschap verkondigden.

### Nieuws betreffende een heerschappij

Het woord „evangelie” betekent op zichzelf „goed nieuws”. Het evangelie van Christus was nieuws betreffende een bestuur, nieuws dat daarvoor niet over de gehele wereld bekend gemaakt was, totdat het aan de wereld bekend werd gemaakt in het radio- en televisieprogramma *De Wereld van Morgen*, door middel van *De ECHTE WAARHEID* in 5 talen en onze andere gratis lectuur.

Verbazingwekkend? Ja, maar *dat is niet door mij veroorzaakt!*

Het evangelie van Christus was het goede nieuws van het Koninkrijk Gods. Het heeft te maken met de misstanden waarmee de volkeren in de wereld worden geconfronteerd en waaraan de regeringen tevergeefs gepoogd hebben het hoofd te bieden. Het heeft te maken met de wijze waarop de mens leeft — de oorzaak

van alle misstanden in de wereld. Het heeft te maken met de oplossing die zal worden toegepast, met de regering die naast vrede over de gehele wereld ook het *juiste* onderwijs, voorspoed en welzijn in overvloed aan de volken van de aarde zal brengen! Het heeft te maken met de problemen waarmee de staatshoofden heden ten dage te kampen hebben en hóe deze problemen opgelost zullen worden!

Daarom is het, als dienaar van de levende Christus voor de verkondiging van zijn evangelie een zeer essentieel deel van mijn opdracht juist *déze* problemen en toestanden te bespreken met hen die er het nauwst bij betrokken zijn, de regeringsleiders. Mijn opdracht is geen beperkte, maar een *wereldomvattende* taak!

### De huidige reis om de wereld

Deze reis, die vrijwel voorbij is, heeft in dit opzicht een zeer speciale betekenis voor alle betrokkenen.

Allereerst onderbraken we onze reis in New York om het tijdsverschil tussen Californië en Engeland te overbruggen. Ik vloog even naar Washington, waar ik een bijeenkomst van zo'n 2 à 3000 leden van de „Worldwide Church of God” toesprak. Op 4 maart reisden wij verder naar de campus van ons Ambassador College in Engeland. De 5e en 6e maart was ik druk bezig met het schrijven en het laten opnemen in onze studio op de campus van een radio-uitzending. Dinsdagavond 6 maart woonde ik in het auditorium

*(Zie verder pagina 35)*

# Het MIDDEN

*Kan*



# - OOSTEN

## diplomatie vrede brengen?

Er wordt op de grote machten hoe langer hoe meer druk uitgeoefend tussenbeide te komen en een regeling van het Arabisch-Israëliisch geschil tot stand te brengen. Maar zijn zij machtig genoeg om in dit geteisterde, hoogst belangrijke gebied rechtvaardigheid en duurzame vrede te vestigen?

door Richard C. Peterson

Beiroet

DE GEBEURTENISSEN van de afgelopen maanden hebben het politici en diplomaten duidelijk gemaakt dat het probleem van het Midden-Oosten niet langer naar het tweede plan kan worden verwezen.

Jarenlang is de aandacht der staatslieden door Zuidoost-Azië in beslag genomen. Toch zou de hartverscheurende strijd in Vietnam letterlijk in het niet kunnen verzinken vergeleken met de gevaarlijke achtergrond van invloeden en gebeurtenissen die thans in het Midden-Oosten in beweging zijn.

Het is volstrekt noodzakelijk dat wij de problemen achter de crisis in het Midden-Oosten begrijpen en dat wij oog krijgen voor de enige bruikbare oplossing! De wereldvrede staat op het spel.

### Wie spreekt met gezag?

Het hedendaagse Midden-Oosten is, van vrijwel ieder gezichtspunt beschouwd, een strijdperk van met elkaar botsende geopolitieke, godsdienstige, culturele en emotionele aspiraties en idealen. Een voorbeeld bij uitstek is het probleem van de Palestijnse vluchtelingen. Dit reeds jaar en dag slepende geschil staat in het middelpunt van het Arabische denken over heel het Midden-Oosten.

De eerste vraag die een organisatie die zich bezighoudt met een vredesregeling in het Midden-Oosten, onder ogen moet zien, is: wie treedt met gezag op als woordvoerder voor de

Palestijnen? En ook: voor welke Palestijnen?

De hedendaagse Palestijnen hebben geen duidelijk omlinjende organisatorische structuur of erkende leiding. De reden is dat de Arabische Palestijnen tragisch versplinterd zijn. Behalve de Palestijnse vluchtelingen zijn er de *fedayien*, militante Palestijnse guerrillastrijders die vanuit bases in omliggende landen werken. En dan zijn er nog de succesvolle Palestijnen die zich elders opnieuw gevestigd hebben en in hun individuele beroepen tot aanzien zijn gekomen.

En wie vertegenwoordigt die Palestijnen die nu op de door Israël bezette Westelijke oever van de Jordaan zijn gevestigd? Voorts hebben we de vluchtelingen die aan de overzijde van de rivier in Jordanië wonen.

Een andere vraag is, welke rol de leiders van Jordanië, een land met een grote Palestijnse bevolkingsgroep, in dit drama moeten spelen? En wie moet beslissen? Aan dit netelige vraagstuk hebben tot dusver allen die het hebben aangepakt, tevergeefs hun krachten besteed.

### Egypte — Arabische spil

In diplomatieke kringen is men over het algemeen van oordeel dat Caïro de sleutel van de vrede in het Midden-Oosten in handen heeft. Als het sterkste Arabische land met de grootste bevolking geeft Egypte sinds jaren het tempo van politieke en militaire ontwikkeling in de Arabische wereld aan. Naburige staten, waaronder Hoesseins Jordanië, aarzelen initiatie-

ven te nemen met betrekking tot vrede met Israël, als Egypte daarbij niet voorgaat.

Egyptes probleem jegens Israël is in wezen tweeledig: (1) de kwestie van de strook van Gaza en de Sinai die thans door Israëlische strijdkrachten zijn bezet; en (2) de belangrijke verkeersaders door de Golf van Akaba en het Suezkanaal.

De Verenigde Staten en andere grote mogendheden willen dat het Suezkanaal, dat sinds de oorlog van 1967 gesloten is, weer voor de internationale scheepvaart geopend wordt als inleiding tot een meer algemene vredesregeling. Egypte wil dat een dergelijke regeling hecht verbonden wordt met een Israëlische belofte tot het opgeven van alle bezette Arabische gebieden. De Israëli's beschouwen deze veroverde gewesten algemeen als van levensbelang voor hun veiligheid en staan erop dat een overeenkomst inzake het Suezkanaal een volkomen op zichzelf staande zaak zal zijn.

Ten oosten van de Sinai ligt de Golf van Akaba. Israël beweert dat Egypte de Zesdaagse Oorlog van 1967 heeft ontketend door de Straat van Tiran, de toegang tot deze strategische waterweg, af te sluiten en aldus de gewichtige scheepvaartroute naar de Israëlische havenplaats Eilat te blokkeren.

De internationale diplomatie heeft zich ten eerste beijverd voor een oplossing van het Suez- en het Akabaprobleem, alsook voor het vraagstuk van de soevereiniteit over de Sinai en

# HET FALEN VAN DE DIPLOMATIE IN HET MIDDEN-OOSTEN

Het resultaat van de pogingen der diplomatie de crisis in het Midden-Oosten op te lossen bestaat uit een reeks van mislukkingen:

## HET BRITSE MANDAAT

- 1916 — Groot-Brittannië en Frankrijk komen overeen, bij de verdeling van het Ottomaanse Rijk na de Eerste Wereldoorlog Palestina tot een Brits Mandaat te maken.
- 1917 — Groot-Brittannië belooft in de Balfour-verklaring de vestiging van een in Palestina tot stand te brengen „nationaal tehuis voor het joodse volk”.
- 1922 — De Volkenbond sticht het Britse mandaatgebied Palestina; het gebied wordt verdeeld in Palestina en Transjordanië. Groot-Brittannië's bondgenoten keuren de Balfour-verklaring goed. De Arabieren reageren met periodieke gewelddaden.
- 1937 — De Arabisch-Joodse onenigheid leidt de Britten ertoe te besluiten dat het Mandaat onuitvoerbaar is. Aangedrongen wordt op verdeling van Palestina.

## DE VERDELING DOOR DE VN

- 1947 — Britse diplomaten erkennen hun falen en dragen de behandeling van de toenemende crisis aan de VN over.
- 1948 — Groot-Brittannië heft het Mandaat op. Israël roept onafhankelijkheid uit met steun van de Verenigde Staten en de Sovjetunie. Oorlog breekt uit in het Midden-Oosten, gevolgd door Israëlische overwinning en wapenstilstand.
- 1956 — Frankrijk en Groot-

Brittannië vallen gezamenlijk met Israël Egypte aan. Sovjetunie en VS komen tussenbeide om de oorlog te beëindigen. „Politiemacht” der VN ingesteld.

## DE ZESDAAGSE OORLOG

- 1967 — Egypte stuurt VN-politiemacht weg en sluit de Straat van Tiran. Tijdens Israëlische offensieven worden de Sinai, Hoogten van Golan en Jordaanse westelijke oever veroverd, met inbegrip van Oost-Jeruzalem.
- 1970 — VN-vertegenwoordiger Gunnar Jarring bemiddelt tussen Israël, Egypte en Jordanië. Israël neemt niet langer aan gesprekken deel. Berichten over nieuw vredesinitiatief van de VS.

## RECENTE ONTWIKKELINGEN

- 1971 — Egypte tekent vriendschapsverdrag met looptijd van 15 jaar met de USSR.
- 1972 — Egypte wijst Russische „adviseurs” uit en zegt de Sovjetunie op te houden Cairo's politiek jegens Israël te beïnvloeden.
- 1973 — Wankele „vrede” verstoord door commando-overvallen en guerrilla-aanvallen. Libysch lijnvliegtuig met 113 mensen aan boord boven Sinai door Israël neergeschoten; meer dan 100 slachtoffers. Moord op drie Palestijnse verzetsleiders in Beiroet.

De ene diplomatieke ingreep in het Midden-Oosten heeft tot de andere geleid. Maar geen enkele blijkt tot gevolg te hebben een plaatselijk conflict te stuiten dat tot een wereldomvattend conflict zou kunnen uitgroeien.

de strook van Gaza. Misschien is de belangrijkste poging tot op heden resolutie 242 van de Veiligheidsraad der Verenigde Naties geweest.

## Woorden — geen daden

Deze resolutie, die in november 1967 werd aangenomen, eist dat Israël zich uit de tijdens de Zesdaagse Oorlog bezette gebieden terugtrekt, alsmede de heropening van strategische waterwegen. Daartegenover zouden de naburige Arabische staten Israëls soevereiniteit moeten erkennen. Beide partijen hebben hieraan stilzwijgend hun goedkeuring gehecht, maar geen van beide heeft de beslissende stappen tot uitvoering van het plan willen doen.

Men bedenke dat de Verenigde Naties met geen enkel gezag tot het opleggen van een dergelijke overeenkomst bekleed zijn. Ze kunnen slechts „voorstellen” of „aanbevelen”. En in ruim zes jaar is er geen gevolg aan gegeven.

Zoals een Israëlische functionaris opmerkte: „Er zal een stimulans van *buitenaf* nodig zijn om de impasse in het Midden-Oosten te doorbreken. De partijen”, verklaarde hij met nadruk, „hebben zich te zeer in hun stellingen verschanst om het zelf te doen”.

Vroegere pogingen van de VN zijn herhaaldelijk machteloos gebleken. De invloed van Engeland en Frankrijk, beide zowel door Israël als door sommige Arabische leiders gewantwoord, is aan het tanen. De Sovjets moeten nog steeds hechte vriendschap kopen in dit vaak wispelturige gebied. Daarom zijn alle ogen gericht op Washington — het *enige* machtscentrum dat men enige werkelijke kans geeft om doeltreffend op beide partijen invloed uit te oefenen.

President Nixon heeft het Midden-Oosten reeds een „zeer hoge prioriteit” gegeven wat diplomatieke activiteit tijdens zijn tweede ambtstermijn betreft. Bezoeken aan het Witte Huis door koning Hoessein van Jordanië, Egyptes afgezant Hafez Ismaël en de Israëlische premier Golda Meir eerder dit jaar hebben de weg gebaad voor verdere ontmoetingen op hoog niveau.

Maar wat zou de Verenigde Staten, met de herinnering aan Vietnam nog zo vers in het geheugen, ertoe kunnen brengen zich actief in weer een als regionaal beschouwd geschil te mengen? Het ontvucherende antwoord

luit dat het Midden-Oosten voor het voortbestaan der Verenigde Staten van veel groter belang is dan Vietnam ooit is geweest!

### Het draait om de olie

De diplomatie der grote mogendheden stelt niet zozeer belang in Israëliisch-Arabische geschillen als wel in de olie van het Midden-Oosten. De industrieën van Europa en Japan betrekken nu meer dan 80 procent van hun behoeften aan olie uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika. De

Arabisch beheer van de oliereserves in het Midden-Oosten, als wapen ter bereiking van politieke doeleinden, weten Amerikaanse politici en de EEG-leiders dat zij handelend moeten optreden om ervoor te zorgen dat dit kostbare „zwarte goud” in de toekomst onbelemmerd naar hun binnenlandse markt blijft stromen. Iedere volledige of zelfs gedeeltelijke stopzetting door landen rijk aan olie en begerig naar macht, zou tot een potentiële economische ramp kunnen leiden en tot onheilspellende vergel-

Bovendien kan er niet genoeg de nadruk gelegd worden op de betekenis van Jeruzalem, dat door drie wereldgodsdiensten, welke de helft van de mensheid vertegenwoordigen, als heilig wordt beschouwd. De verovering in 1967 van de oude stad van Jeruzalem, met zijn vermaarde Klaagmuur, was een reusachtige emotionele mijlpaal voor alle Israëli's.

Maar de heilige plaatsen en gebouwen bezitten ook een transcendentale betekenis voor 500 miljoen moslems en meer dan een miljard christenen.



**DE NISSEKI MARU**, met 372 698 ton een der grootste tankers ter wereld, gemeerd bij het Kiire-tankopslagbedrijf. Dit bedrijf, gelegen aan de Kagosjima-baai, is uitgerust met 12 opslagtanks voor olie uit het Midden-Oosten

*Tokyo Tanker Company*

EEG verwacht dat in 1975 niet minder dan 92 procent van haar totale behoeften door deze woestijngebieden gedekt zal worden.

Tot nu toe heeft de Amerikaanse markt zich niet erg verlaten op het Middellandse-Zeegebied en de Perzische Golf. De totale olie-importen uit deze streken hebben doorgaans tussen de drie en vijf procent van het totale Amerikaanse verbruik geschommeld.

Maar indien de huidige voorspellingen juist blijken, zullen de Verenigde Staten, met hun snel afnemende binnenlandse oliereserves, in 1980 gedwongen zijn bijna 50 procent van al hun behoeften aan olie in te voeren, waarbij een aanzienlijk deel uit Arabische bronnen afkomstig zal zijn. En daar enkele Arabische leiders aansturen op een gemeenschappelijk

dingsmaatregelen tegen deze staten in het Midden-Oosten. Dit zou onmiddellijk het risico meebrengen van een wereldomvattende confrontatie tussen de westelijke mogendheden en de USSR.

### Intercontinentaal kruispunt

De kritieke oliesituatie vormt echter slechts één aspect van het totale spectrum der internationale belangen. Afgezien van olie bezit dit historische kruispunt een uiterst belangrijke strategische waarde. Het Midden-Oosten, gelegen tussen de USSR en het Afrikaanse continent en tevens grenzend aan het Middellandse-Zeegebied en het geïndustrialiseerde Europa, vertegenwoordigt voor zowel Oost als West een politiek uiterst belangrijk gebied.

Door het Vaticaan en andere religieuze kringen wordt weer sterkere druk uitgeoefend om Jeruzalem tot een internationale stad zonder politiek karakter te maken.

### Overheersende stemming: scepticisme

Telkens weer hoort men aan beide zijden van de politieke en emotionele scheidslijn varianten op hetzelfde fundamentele thema: „Natuurlijk kunnen Arabieren en Israëli's samen in vrede leven. En het zou voor beide partijen veel beter zijn als we het deden. Maar krachten waarover wij geen zeggenschap hebben, schijnen de vrede buiten ons bereik te houden.”

Slechts weinig mensen in het Midden-Oosten koesteren veel hoop voor het bereiken van een vreedzame samenleving tijdens hun leven. De overheersende stemming, zowel onder functionarissen als onder het volk, is er een van scepticisme en twijfel aan de vraag of politieke manoeuvres,





zelfs door de grote mogendheden der wereld, ooit van enig blijvend belang kunnen zijn in dit land waar onbestendigheid en onzekerheid zo vaak hun stempel op het leven drukken.

Eén diplomaat in Beiroet vatte deze pessimistische gevoelens als volgt samen: „De meeste mensen hier beseffen dat er geen overeenkomst kan komen. Niets zou duurzaam kunnen zijn, behalve misschien op zijn hoogste een interim-overeenkomst.”

De verlangens van Israël en de omringende Arabische staten lopen eenvoudig te zeer uiteen en aan hun tegenover elkaar staande intenties wordt te strak de hand gehouden. De grote mogendheden weten zelf heel goed dat degenen die een tactiek van pressie eisen tegen de onenige partijen, geen begrip hebben voor de ware grootte van het probleem.

Israël eist duurzame veiligheid en wenst garanties dat zijn grenzen niet geschonden zullen worden. De meeste Israëli's zijn er sterk van overtuigd dat althans iets van de bezette gebieden behouden moet worden om de uitdijende bevolkingscentra van de staat te beschermen. Ook eist Israël dat de Arabische staten zijn soevereiniteit erkennen als een bona fide mogendheid die de gelijke is van zijn burens.

De Arabische opvatting staat daar lijnrecht tegenover. De Arabische landen eisen dat alle door Israël bezette gebieden, met inbegrip van streken die Israël essentieel acht voor zijn veiligheid, worden teruggegeven, benevens wat zij zouden beschouwen als een billijke regeling van de Palestijnse kwestie en andere nog niet geregelde vraagstukken. Natuurlijk zijn niet alle Arabieren het eens over deze eerste vereisten voor een vrede. Sommigen staan erop dat de staat Israël als zodanig moet verdwijnen, als zijnde de enige oplossing van het probleem.

### Geschiedenis in wording

De vooruitzichten voor de naaste toekomst vormen een groot vraagteken. Deskundigen in Washington, West-Europa en in heel het Midden-Oosten weten *niet* wat de toekomst zal brengen of wat het uiteindelijke resultaat zal zijn. Zij beweren bijna

**PATROUILLEJEEP** van de Verenigde Naties rijdt voorbij een beschadigd Egyptisch gebouw.

eenstemmig dat de toekomst onzeker is. Volgens de mening van een ervaren waarnemer: „Het is ernst met beide partijen. Het is een kwestie van buigen of barsten!”

Over één ding is men het in alle kringen eens: dit is in aanleg de gevaarlijkste haard van moeilijkheden ter wereld. De dikwijls tegenover elkaar staande nationale belangen van West-Europa, de Verenigde Staten, de Sovjetunie, Rood China en het opkomende Japan ontmoeten elkaar in het Midden-Oosten als nergens anders ter wereld.

Is er geen mogelijkheid de afloop van deze wereldcrisis te weten te komen?

### De enige oplossing

Wat is de oplossing van het Israëliisch-Arabische geschil dan? Hoe kan er in het kruisvat van het Midden-Oosten vrede bereikt worden. De mogendheden van elders kunnen die niet tot stand brengen. De Arabieren kunnen het evenmin. De Israëli's zijn ook niet in staat een oplossing te formuleren.

De waarheid is dat geen *menselijke* autoriteit of macht het vermogen of de wijsheid bezit tot het doorhakken van de Gordiaanse knoop in het Midden-Oosten. Of het probleem is onoplosbaar óf het antwoord moet *buiten* het terrein van de mensheid liggen!

Verrassend genoeg bestaat er een bruikbare oplossing voor deze explosieve crisis. Maar deze zal niet tot stand komen op de wijze die de meeste mensen of waarnemers zouden verwachten.

De oplossing wordt onthuld op de bladzijden van 's wereld grootste bestseller — de Bijbel.

Bijbelse profeten hebben een tijd voorspeld waarin God zelf zou ingrijpen in de aangelegenheden der wereld en orde scheppen op de plaatsen waar zich moeilijkheden voordoen, met inbegrip van het Midden-Oosten. Jesaja voorspelde een tijd waarin alle volken in vrede zullen leven en van Jeruzalem zullen leren hoe zij in veiligheid en vrede kunnen wonen en leven (Jesaja 2:1-4).

De profeet Zacharia heeft ongeveer hetzelfde gezegd (Zacharia 8:20-23). Ofschoon Jeruzalem „een zwaar te tillen steen voor alle volken” is geweest en „een bedwelmende beker” (Zacharia 12:2-3, *Willibrord vert.*)

voor alle naties die bij het conflict in het Midden-Oosten betrokken zijn, zal dit niet altijd zo blijven.

Onuitgenodigd door de oorlogvoerende naties, maar toch precies op tijd, keert Jesus Christus naar Jeruzalem terug. Hij komt terug met het uitdrukkelijke doel, het Midden-Oosten en de gehele wereld een bewind van vrede op te leggen.

Christus zelf zal, op het wereldtoneel verschijnend met heel de goddelijke macht en het gezag van de almachtige God, eens en vooral uitmaken wie waar thuishoort en welk bezit naar welke natie gaat. Er zullen geen onenigheden meer zijn, geen door nationalistisch eigenbelang ingegeven aanspraken, waaraan het algemeen welzijn wordt opgeofferd. De vijandschap en het bloed dat zowel de handen van Arabieren als van Israëli's bevekt — en van alle andere volken evenzeer — zullen worden weggewassen, de twisten tussen hen eindelijk tot rust gebracht.

„Te dien dage zal Israël de derde wezen met de Egyptenaren en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land. Want de Heer der heerscharen zal -hen zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars, en de Assyriërs, het werk Mijner handen, en Israël, Mijn erfdeel!” (Jesaja 19:24-25.)

Wanneer het eindverslag van 's mensen geschiedenis wordt geschreven, zal het gewagen van een eindelijk tot vrede gekomen wereld. Nadat God de leiding heeft genomen, zullen de volken van Israël en de Arabische wereld, om niet te spreken van de andere twistende volken en rassen, ten slotte allen op de meest broederlijke voet met elkaar staan.

Daarom noemen wij, op de bladzijden van *De ECHTE WAARHEID*, deze heerschappij van vrede door Jezus Christus de ideale wereld van morgen. Zo en niet anders zal het zijn! □

Daar er zoveel meer van dit vooruitlopend nieuws is geschreven dan in dit artikel opgenomen kon worden, hebben wij een in vierkleurendruk uitgevoerd boekje uitgegeven dat voor u van vitaal belang is. *De ideale wereld van morgen — een blik in de toekomst* wordt u op aanvraag gratis toegezonden.

# Katholicisme op kruispunt

*Intern geschokt door gistingen en spanningen bevindt de Katholieke Kerk zich thans op een kritiek kruispunt.*

door Thomas Rogers en Dibar Apartian

**M**EN HEEFT de Katholieke Kerk vaak vergeleken met een levend organisme. Zij heeft zowel perioden van ziekte als gezondheid gekend. Maar vandaag is ze zeer beslist *niet* gezond.

Wat is er verkeerd gegaan?

## Het gist in heel de wereld

Sinds de slotzitting van het Tweede Vaticaans Concilie in 1965 hebben katholieken over heel de wereld hun Kerk tot op haar grondvesten zien trillen als gevolg van controversen, twisten en onzekerheid.

De afgelopen drie jaar hebben ons weergalozes gevallen van verzet en kritiek te zien gegeven. De journalist Robert Serrou vatte in *Paris-Match* dit voortdurend ernstiger wordend probleem als volgt samen: „De Rooms-Katholieke Kerk... is diep verscheurd. En wat het pauselijk gezag betreft: nooit eerder werd dit zo sterk aangevochten als thans.”

Toen bijvoorbeeld in de Franse stad Toulouse een priester werd geschorst omdat hij met een vriendin samenleefde, dienden collega's — vijf priesters en een non — uit solidariteit en als protest hun ontslag in.

In Portugal brak een ernstig con-

flict uit tussen de bisschop van Braga en een aantal priesters uit zijn dioceses. Als gevolg daarvan werden drie van deze opstandige geestelijken geschorst.

In Amsterdam celebreerde een gehuwde priester de mis, ondanks het officiële verbod van zijn bisschop. De priesters die met de zielszorg in de betreffende parochie waren belast, werden met disciplinaire maatregelen bedreigd indien zij een herhaling van het gebeurde toelieten. Bovendien werd de in Nederland samengestelde *Nieuwe Catechismus* door het Vaticaan gebrandmerkt als ketterij en „ernstig tekortschietend”.

Een weinig genoemde, maar ernstige aftakeling van de katholieke invloed wordt gemeld uit het enorme aartsdiocees van Montreal in Canada. Een zegsman kenschetste het als een „wijdverspreid ongenoegen” t.o.v. de kerk.

Mexicaanse bisschoppen hebben de afwijzing door de Paus van de geboortenbeperking ontkracht door officieel hun zegen te geven aan een regeringsprogramma voor gezinsplanning. Deze bisschoppen keuren elke vorm van gezinsplanning goed, die door gehuwde echtparen „naar geweten” noodzakelijk wordt geacht.

Of men nu over leken spreekt of over geestelijken, over Franse, Amerikaanse of Spaanse katholieken, overal laatit verdeeldheid op, tot toenemend verdriet en zorg van het Vaticaan.

## Ernstige onenigheid in Nederland

Een steeds breder wordende kloof tussen Rome en de Nederlandse kerkprovincie is de oorzaak van de grootste zorgen voor Paulus VI. Een kleine, maar energieke groep progressieve priesters is ertoe overgegaan de diepste gewortelde leerstellingen van de katholieke theologie en zedenleer aan te vechten en zelfs te verwerpen. In minder dan tien jaar tijds is een land dat eens een steunpilaar van het katholieke conservatisme was, veranderd in een broeinest van liberaal denken.

Van de vijf en een half miljoen Nederlandse katholieken (ongeveer 40% van de bevolking) gaat thans minder dan de helft regelmatig ter kerke, terwijl zeven jaar geleden nog 64,4% regelmatig naar de mis ging. Het aantal mannen dat voor priester wil studeren, is drastisch verminderd, terwijl het aantal uittredingen in Nederland groter is dan in enig ander Europees land.





INTERIEUR VAN DE SINT-PIETER te Rome tijdens zitting van het Tweede Vaticaans Concilie.

Ernst Herb — Plain Truth

Paulus VI, die naar men zegt diep door deze ommekeer is geschokt, heeft het probleem positief, zij het tamelijk gematigd, aangepakt. Zijn ingrijpen behelst onder meer het benoemen van oerconservatieve priesters op vacante posten in de Nederlandse kerkhiërarchie. Op deze wijze en ook door zijn persoonlijke contacten met Nederlandse bisschoppen, heeft hij geprobeerd de Katholieke Kerk in Nederland weer in het gareel te krijgen.

### Moeilijkheden in Frankrijk

Doordat meer dan 90% der Fransen gedoopte Katholieken zijn, neemt Frankrijk van oudsher een sleutelpositie in de katholieke wereld in. Toch zijn er onmiskenbare tekenen dat de positie van de Kerk in dit land is verzwakt.

In een studie wijst Pierre Talec, directeur van het catechumeens hoofdbureau van het diocesis Parijs, op het feit dat het aantal volwassenen die tot het katholieke geloof werden bekeerd, in slechts twee jaar tijd tot de helft is teruggelopen.

Jean-François Six, directeur van

het kerkelijk secretariaat voor buitenkerkelijken, heeft een rapport opgesteld over de jongste bijeenkomsten van afgevaardigden uit Franse diocesen. Deze mensen gaven als hun mening dat een „vloedgolf van ongelof” de Franse katholieken momenteel overspoelt.

In november 1971 wezen onderzoeken van de twee grootste Franse instituten voor opinie-onderzoek — SOFRES en IFOP — uit dat slechts 75% van de bevolking overtuigd was van het bestaan van God of althans van de waarschijnlijkheid van dit bestaan. Slechts 36% geloofde in de goddelijkheid van Jezus Christus.

Deze percentages zijn verbluffend laag voor een zo uitgesproken katholiek land als Frankrijk. Ze gaan gepaard met afnemend kerkbezoek. Men schat dat minder dan een vierde van alle volwassen katholieken in Frankrijk iedere zondag naar de kerk gaat.

Het probleem van ongelof, scepsis en afvalligheid t.a.v. de Kerk geldt in het bijzonder de jeugd, een omstandigheid die een schaduw moet werpen

op de toekomstige kracht van het katholicisme in Frankrijk. Steeds meer jongelui voelen zich aangetrokken tot de mysteries en de meditatie van het Zen-Boeddhisme of andere oosterse godsdiensten. Deze nieuwigheid, die een jaar of tien geleden als ongepast zou zijn beschouwd, wordt door bepaalde Franse geestelijken toegejuicht, omdat ze er een aanwijzing in zien van terugkeer tot de kloostertradities van de Kerk!

Sommigen beschouwen de ontwikkelingen in het Franse katholicisme als een evolutie; anderen daarentegen spreken van een revolutie. Doch hoe het ook zij, er is geen twijfel mogelijk dat in Frankrijk de godsdienst een periode van ingrijpende verandering en beroering doormaakt. De invloed van de Kerk op het dagelijks leven is lang niet meer wat hij geweest is.

### Het verval in de VS

Evenals zijn Europese tegenhangers is ook het Amerikaanse katholicisme zichtbaar aan het aftakelen. De onlangs verschenen uitgave van het nieuw statistisch jaarboek van het Vaticaan leert dat de VS het grootste aantal — en ook het hoogste percentage — uit het ambt getreden geestelijken telt.

Amerikaanse katholieken — leken zowel als geestelijken — zijn niet langer bereid de leerstellingen van hun Kerk gedwee na te leven. Een uitgebreide enquête onder Amerikaanse priesters, op verzoek van de Nationale Conferentie van Bisschoppen uitgevoerd door het National Opinion Research Center, wees uit dat slechts 42% van alle geestelijken in religieuze orden en 40% van alle pastoors en kapelaans het officiële standpunt van de Kerk inzake echtscheiding deelt. Slechts 40% van de Amerikaanse priesters staat achter de kerkelijke leer inzake geboortenbeperking.

Uit een enquête betreffende vruchtbaarheid, gepubliceerd in 1970 door het bureau voor bevolkingsonderzoek van de Universiteit van Princeton, bleek dat tweederde van alle gehuwde katholieke Amerikaanse vrouwen die vruchtbaar zijn, *niet* de voorschriften van hun Kerk inzake geboortenregeling naleven.

Een artikel in het Vaticaanse

weekblad *L'Osservatore Della Domenica* van een jaar geleden stelde vast dat een „verschrikkelijke aardbeving” de Kerk in de Verenigde Staten in beroering had gebracht. In dat artikel werd gewezen op de verontrustend vele bewijzen van geestelijk verval. Deze betreffen o.m. priesters die trouwen, afvallige nonnen, het teruglopen van financiële steun, afdwalen van officiële leerstellingen en een scherpe kritiek van katholieke schrijvers op de Kerk, een kritiek die „vaak ernstiger en vijandiger is dan zelfs protestantse auteurs zouden durven uiten”. Het artikel noemt de algehele situatie „een angstwekkend en zorgwekkend beeld, dat men zich zes of zeven jaar geleden eenvoudig niet had kunnen indenken”.

### Waar het om gaat

De zaken die de katholieken thans verdeeld houden, betreffen o.m. de traditionele katholieke opvattingen over sex, zedenleer, geboortenregeling, huwelijk, de taak van de vrouw en de medezeggenschap in de gezagsuitoefening.

De encycliek *Humanae Vitae* van 1968, waarin paus Paulus VI alle methoden van gezinsplanning verbod, was de brandende lont die in het kruitvat der controverse werd geworpen. Zijn starre houding op dat punt sloeg de wiggen der verdeeldheid tot diep in de ziel van het katholicisme. Daarmee ontketende hij tweedracht en verzet bij zowel leken als geestelijkheid.

Steeds grotere aantallen katholieken willen de kerkelijke verordeningen negeren en hun toevlucht nemen tot voorbehoedsmiddelen. Daarin vinden ze steeds meer priesters aan hun zijde. Zoals de katholieke theoloog Richard McBrien schreef: „Op het stuk van geboortenbeperking schijnt de huidige opvatting van de Paus binnen de Kerk geen onverdeelde instemming te vinden; noch bij theologen noch — wat veel belangrijker is — bij gevoelige en oprechte christelijke echtparen (en zij zijn toch stellig een groep die geen enkele theoloog kan negeren)” (*Do We Need the Church?*, blz. 185).

Verleden jaar eisten afgevaardigden van Zwitserse katholieke synodes een nadere beschouwing van de opvattingen

van de Kerk op enkele van deze gebieden. Op het punt van echtscheiding en het gebruik van voorbehoedsmiddelen waren hun verklaringen en aanbevelingen niet in overeenstemming met de officiële katholieke dogma's.

Zelfs de emancipatiebeweging van de vrouwen heeft zich in de doctrinaire verwickelingen doen gelden. Het decreet van paus Paulus van september j.l. handhaaft de katholieke traditie van een uitsluitend uit mannen bestaande geestelijkheid en is een speciale steen des aanstoots op dit uiterst gevoelig terrein.

### Onrust onder de geestelijkheid

Wat deze geschillen en uitingen van verzet op het gebied van leerstellingen zo ernstig maakt, is het feit dat deze beroering in toenemende mate komt uit een sector die men toch als de ruggegraat van het katholicisme moet aanmerken: *de geestelijkheid*. In toenemende mate geven priesters blijk van hun afwijkende opvattingen omtrent het katholieke dogma en hangen hun kazuifel aan de wilgen. Het eerste rapport over deze aangelegenheid ooit door het Vaticaan gepubliceerd, omtulde dat in de periode van 1964 tot 1970 niet minder dan 13 440 priesters het ambt hadden verlaten. Alleen al in 1970 traden 3495 priesters uit.

In het hart van de storm die rond de geestelijkheid woedt, schijnt het eeuwenoude celibaat te staan. Eetlijke studies wijzen uit dat de voornaamste reden waarom priesters uittraden, de wens om te huwen is. Echter moet erop worden gewezen dat het huwelijk vaak niet de enige reden is. Andere factoren, zoals moeilijkheden met het kerkelijk gezag, ontevredenheid met het werk, morele problemen en een gevoel van eenzaamheid dragen er mét het celibaat toe bij dat velen uittraden.

Zelfs van de priesters die géén behoefte hebben om te trouwen, zijn er velen voorstander van een wijziging van de voorschriften inzake het celibaat. Meer dan een derde van de Amerikaanse pastoors en kapelaans vindt dat het celibaat voor hún speciale categorie een kwestie van vrije persoonlijke keuze dient te zijn.

Na een twee jaren vergende enquête onder de Engels sprekende

priesters van Canada, uitgevoerd door het Onderzoekcentrum voor religieuze sociologie van de Laval Universiteit te Quebec, bleek 53% van de ondervraagden van mening dat de priester moet worden toegestaan te trouwen en desgewenst toch in het ambt te blijven.

### Geen nieuw bloed

Afvalligheid is echter niet het enige wat de vitaliteit van de geestelijkheid bedreigt. Het toenemend gebrek aan belangstelling onder jonge katholieken voor het geestelijk ambt is evenzeer een factor van betekenis. Door uittreding zowel als natuurlijk verloop neemt het aantal priesters af en er is nauwelijks iemand bereid de open plaatsen in te nemen. Gegevens van het Vaticaan laten zien dat ongeveer een vijfde van de 190 000 Rooms-Katholieke parochies over heel de wereld zonder priester zit.

Dit schrijnend tekort doet zich vooral voor in het toch overwegend katholieke Frankrijk, in welk land het totale aantal aanmeldingen bij de seminaries van 1963 tot 1971 van 21 713 tot 8391 terugliep.

In de Verenigde Staten is niet alleen het aantal aanmeldingen bij de seminaries teruggelopen, maar stijgt ook het aantal dergenen die nog vóór de priesterwijding hun studie afbreken.

Door de sterke daling van zowel het aantal priesterwijdingen als de toenemende afvalligheid onder de jongere priesters treedt een snelle veroudering van de geestelijkheid op. Minder dan de helft van de 420 000 priesters over heel de wereld is jonger dan 45.

### Gebrek aan vertrouwen

Celibaat en geboortenbeperking blijven de voorpagina's halen, omdat het sterk aansprekende onderwerpen zijn. Maar er zijn aanwijzingen dat de moeilijkheden in de Katholieke Kerk een veel diepere oorzaak hebben, die te maken heeft met ontevredenheid over het kerkelijk gezag, de structuur en de instellingen van de Kerk.

Iets meer dan een jaar geleden werd het kerkelijk gezag fel aangevallen in een manifest dat was ondertekend door drieëndertig priesters en theolo-

gen uit zeven landen (Oostenrijk, Canada, Duitsland, Nederland, Spanje, Zwitserland en de Verenigde Staten). Zij wezen met nadruk op het sterk afnemend vertrouwen in het Vaticaan en op de ernstige gezagscrisis die de Kerk heeft aangetast. Daarbij stelden ze zich afwijzend op jegens de absolute macht, waarmee de hiërarchie en het volkomen verouderd systeem van kerkelijk bestuur zijn bekleed. Bovendien riepen zij de katholieken op het initiatief te nemen en zich krachtig aaneen te sluiten ten einde voldoende druk te kunnen uitoefenen ter bereiking van veranderingen. Eén dagblad te Rome noemde dit manifest de scherpste kritiek op het kerkelijke systeem en de bestuursmethoden ervan, ooit binnen de Kerk zelf geuit.

Geestelijkheid zowel als leken eisen dat de Paus meer macht delegeert aan de lagere échelons op de organisatorische ladder en hopen op een sterkere democratisering van de kerkelijke instellingen. Het is niet zo gesteld dat de priesters tegen gezag zijn: zij willen eenvoudig een groter aandeel in dat gezag. Kardinalen en bisschoppen zijn echter niet zo vlot in het steunen van een streven naar een bredere spreiding van het gezag. Maar met dit al broeit er een ideologisch conflict over aard en structuur van het kerkelijk gezag.

Sommige priesters zijn niet alleen van mening dat het Vaticaan is tekortgeschoten wat het delegeren van gezag betreft, maar ook dat het zijn bestaande macht niet op doelmatige wijze heeft gebruikt. Dit alles heeft tot zowel onzekerheid als teleurstelling geleid. Volgens sommigen heeft paus Paulus VI niet de inspirende, resolute leiding gegeven die de Kerk nodig heeft, zeker in deze periode van crisis. De Zwitserse katholieke priester en avant-garde theoloog Hans Kung is wat dat betreft een der scherpste critici van de Paus. Volgens hem geeft paus Paulus de hedendaagse Kerk volstrekt geen échte, geestelijke leiding en heeft evenmin de uiterst gewichtige problemen bekwaam en krachtig aangepakt.

Een van Amerika's bekendste katholieke woordvoerders, de priestersocioloog Andrew Greeley, heeft de huidige leiding van de Kerk als

„moreel, intellectueel en religieus bankroet” beschreven. Volgens hem is niet het celibaat het wezenlijke, grote probleem waarvoor de geestelijkheid het Vaticaan thans stelt, maar veel eerder het gebrek aan vertrouwen van deze geestelijkheid in het kerkelijk gezag. Om het met zijn woorden te zeggen: „Vele priesters onder de veertig geloven geen woord meer van wat de collectieve hiërarchie zegt, nemen geen van haar bevelen nog langer ernstig en hebben geen vertrouwen meer in haar vermogen leiding te geven”.

Overal eist een in beweging gekomen geestelijkheid dat de Kerk meer bereidheid aan de dag legt grotere verantwoordelijkheid en macht aan alle échelons van het katholicisme te delegeren. Een hele reeks onderling verschillende opvattingen heeft priesters en hiërarchie op tegenliggende koersen gebracht, hetgeen in de nabije toekomst wel eens kon leiden tot een ernstige botsing met het pauselijk gezag.

#### Een realistische visie

Katholieken zelf geven de huidige crisis in hun Kerk onomwonden toe en spreken er openlijk over. In een interview voor Radio Vaticaan in oktober verleden jaar stelde kardinaal Danielou dat de Kerk „zich voor een ernstige crisis in het religieuze leven geplaatst ziet. Men kan niet van een wedergeboorte spreken, wél van verval... Deze crisis openbaart zich op alle gebieden.”

Andrew Greeley zegt van de situatie waarin de Kerk zich thans bevindt: „Ik vrees dat zeer veel priesters over heel de wereld zullen toegeven dat ze het gevoel hebben dat het schip op drift is geslagen, zonder dat een vaste hand het roer houdt”.

Hans Kung heeft de tegenwoordige toestand van de Kerk al vergeleken met die van kort voor de Reformatie.

Ongetwijfeld is er wel degelijk sprake van een crisis, maar men moet die toch wel realistisch bekijken. Het is bepaald niet zo dat zwermen priesters op het punt staan uit te treden en ook niet dat horden leken straks de Kerk de rug zullen toekeren. Vele katholieken zijn nog altijd toegewijd en trouw aan hun geloof en ook loyaal jegens de Paus; de grote

meerderheid van priesters is niet van plan hun werk op te geven.

Wél veelbetekenend is echter het feit dat priesters die hun werk neerleggen, en leken die in botsing komen met het katholieke dogma en gezag, in aantal toenemen — en wel in veel ernstiger mate dan men nog maar enkele jaren terug voor mogelijk zou hebben gehouden. Wordt deze trend niet gestuit, dan dreigt dat ernstige consequenties voor de Katholieke Kerk te hebben.

#### Bij de tijd blijven

Een Kerk die traag is geweest te veranderen, wordt nu plotseling geconfronteerd met een wereld die sneller verandert dan vroeger ooit het geval is geweest. Ten einde een instituut van betekenis te kunnen blijven, schijnt ze gedwongen te zijn zich aan de veranderende omstandigheden aan te passen en dat bijna zo snel en dynamisch als de progressieven dat graag zouden zien. Paulus VI heeft inderdaad reeds langzame en duidelijke stappen ondernomen om structuur en optreden van de Kerk verteerbaarder te maken voor katholieken in de twintigste eeuw.

Het langdurige geschil tussen katholieken en protestanten is reeds aanmerkelijk milder geworden als gevolg van het optreden van de Paus op oecumenisch gebied. Hij heeft een volkomen nieuwe houding jegens de protestanten bevorderd, waarbij de nadruk veeleer wordt gelegd op een *gemeenschappelijk geloof* dan op de verschillen in *interpretatie van het geloof*.

Deze houding vindt men zowel in Engeland als in de VS terug in de recente uitgave van de z.g. *Common Bible*. Dit is de eerste bijbeluitgave in de Engelse taal die door de Rooms-Katholieke, de Protestantse en de Orthodoxe Kerken gezamenlijk is goedgekeurd.

Ofschoon de ingewikkelde obstakels die een totale vereniging van protestanten en katholieken in de weg staan, nog altijd onoverkomelijk lijken, is het wederzijds begrip van deze groepen thans groter dan op enig ander ogenblik sinds de breuk van 1517.

#### Een andere Paus?

Sinds zijn verkiezing tot paus heeft Paulus VI talloze vernieuwingen be-

vorderd; hij bleek echter niet in staat de groeiende reeks problemen van zijn Kerk bij te houden. Dit heeft geleid tot talrijke geruchten over de mogelijkheid van zijn aftreden (om maar te zwijgen van het feit dat hij nu 75 is, de leeftijd waarop volgens zijn eigen voorschrift een bisschop moet terugtreden). Maar ondanks de vele voorspellingen heeft Paulus VI nog niets definitiefs over zijn aftreden gezegd.

Mocht er in het Vaticaan een vacature komen — door overlijden dan wel door aftreden — dan zal de keuze van een opvolger van de bisschop van Rome van geen geringe betekenis zijn, gezien de huidige crisis in de Kerk.

Wie zou de volgende paus kunnen zijn? Een uiterst moeilijke vraag. Ofschoon tientallen kardinalen ervoor in aanmerking komen, valt momenteel niemand aan te wijzen die met vrij grote zekerheid Paulus VI zal opvolgen. Ook moet worden bedacht dat de verkiezing niet per sé beperkt hoeft te blijven tot het conclaaf der kardinalen, ofschoon dit per traditie de laatste 600 jaar het geval is geweest.

Hoe staan overigens de kansen dat een ander dan een Italiaan de volgende paus zal zijn — de eerste sinds de verkiezing in 1522 van de Nederlandse Adrianus VI? Uiterst gering, menen sommige waarnemers. Bekijkt men de lijst van mogelijke opvolgers, dan zal de nieuwe paus, zelfs als het géén Italiaan mocht zijn, toch vrij zeker een Europeaan zijn.

Wat er ook gebeuren moge: tenzij zich een plotselinge verandering in de persoonlijkheid en het beleid van paus Paulus VI mocht voordoen, zal er een „vastberaden figuur” achter de coulissen staan te wachten op de oproep de Kerk leiding te geven in de kritieke jaren die voor haar liggen. Hij zal dan datgene moeten doen waartoe Paulus VI tot dusverre niet in staat is gebleken, t.w. het zuur der verdeeldheid dat de Kerk inwendig aantast, neutraliseren.

#### Blik in de toekomst

Bijna 1900 jaar lang hebben de werkzaamheden, de beslissingen en de leerstellingen van de Rooms-Katholieke Kerk de loop der geschiedenis mede bepaald. Daarom ook verdienen

verdere ontwikkelingen binnen haar structuur de aandacht van zowel katholieken als niet-katholieken.

Wanneer de geschiedenis ons iets heeft geleerd, dan is het wel dat het katholicisme de weg opgaat van althans een tijdelijke opleving en hernieuwde politieke macht. Ondanks alle verdrukking, verdeeldheid en moeilijkheden die het in het verleden heeft doorgemaakt, is het er steeds in geslaagd zich te herstellen en staande te blijven. Er is geen enkele reden te veronderstellen dat het in de huidige crisis anders zou gaan.

Denk eens aan een der grootste trauma's van het katholicisme: de protestantse Reformatie. Ofschoon dit een zware slag was, had deze uiteindelijk een zuiverende uitwerking: de Kerk uit de zestiende eeuw reageerde n.l. op het protestantse schisma met een grondige, interne reiniging. De sterke hervormingsdrang, op gang gezet door paus Paulus III (1534-1549) vond zijn hoogtepunt in het Concilie van Trente, waar organisatie en structuur van de Kerk grondig werden herzien, doch het katholieke doctrine intact werd gelaten. Aldus werd het kwijnend organisme weer tot leven gewekt.

Of er al dan niet een nieuw concilie van de betekenis van dat van Trente zal volgen, in elk geval is de Kerk een weg naar verdere modificatie en aanpassing opgedrongen. Maar in hoeverre zal zij de komende jaren veranderen? In welke mate zal het Vaticaan de katholieke traditie ombuigen bij zijn pogingen de scheuring in de Kerk ongedaan te maken? Zullen dergelijke veranderingen ook monumentale leerstellingen als celibaat, geboortenregeling en echtscheiding betreffen?

De antwoorden op deze vragen zullen in belangrijke mate afhangen van de beginselen en de persoonlijkheid van de man aan het roer: de Paus. Paulus VI heeft zich voorstander getoond van bepaalde organisatorische veranderingen, doch daarbij strak vastgehouden aan de katholieke traditie wat de belangrijke leerstellige kwesties betreft. Zal het mogelijk zijn hem zó onder druk te zetten dat hij zijn standpunt wijzigt?

Tot dusverre heeft paus Paulus nagelaten strenge disciplinaire maatregelen — zoals excommunicatie —

te nemen tegen hen die van de kudde zijn afgedwaald. Zou zijn opvolger zich gedwongen kunnen zien deze politiek van verdraagzaamheid te laten varen ten behoeve van een harder optreden jegens afwijkende opvattingen? Als dat het geval zou zijn, zou hij een stevige stok achter de deur moeten houden en al zijn pauselijk gezag in het geweer dienen te brengen om de katholieken weer in het gareel te krijgen.

Eén ding staat vast: ondanks de pogingen van het Vaticaan de sterk verdeelde Kerk weer tot eenheid te brengen, zal het niet gemakkelijk zijn de aangerichte schade te herstellen. Er zal iets bovennatuurlijks, bijna een wonder, nodig zijn om de eenheid te herstellen en alle katholieken in één geloof te verenigen.

#### De nieuwe verhouding tussen kerk en staat

Historisch beschouwd hebben de betrekkingen tussen kerk en staat altijd een gewichtige rol gespeeld in de evolutie van het katholicisme, vooral in Europa waar de Kerk in perioden van grote macht een enorme politieke invloed heeft uitgeoefend. Anderzijds is de staat wanneer deze niet de krachtigste bondgenoot van het katholicisme was, meermaals de felste bestrijder ervan geweest.

Tot dusverre heeft Paulus VI met zijn pauselijke diplomatie geprobeerd vrede te brengen in de door oorlog verscheurde gebieden van deze wereld en door zijn eigen *Ostpolitik* het lot der katholieken in communistische landen te verzachten. Een nieuwe démarche van de politiek van het Vaticaan zal echter worden gericht op katholiek West-Europa. Nauwere banden met de EEG zouden een verzwakt Europees katholicisme transformeren. Van haar kant zou het samenbindend effect van de katholieke invloed op een vurig begeerde, maar hopeloos ongrijpbare Europese eenheid werkelijk wonderbaarlijk zijn.

Deze en andere gebeurtenissen die in uw Bijbel zijn voorspeld, zullen de polsslag bepalen van een thans zwaar beproefde Kerk, een Kerk die staat op de drempel van wat de belangrijkste episode uit de geschiedenis belooft te worden! □

# Wanneer tieners niet met vragen over sex naar hun ouders durven ...

door Paul W. Kroll

**D**E ZESTIENJARIGE Denise ontmoet een jongen die zij aardig vindt. „Paps,” vertrouwt ze haar vader toe, „ik geloof dat ik werkelijk van Frank hou”. Haar stem klinkt vol verwachting, bijna vragend.

„Ha, ha!” lacht haar vader. „Jij verliefd? Je bent pas zestien! Zeg, mams, hoor je dat? Onze kleine meid denkt dat ze verliefd is!” Hij wendt zich tot zijn dochter met een vernietigend: „Ach, je zult wel merken wat liefde is, als je groot bent”, terwijl hij weer in de krant duikt. Het „gevoel” kan haar vader belachelijk toeschijnen, maar voor het meisje is het de *belangrijkste factor* in haar leven op dat moment.

Laten wij nog eens een ander voorval bekijken. „Mams, wat is menstu... menstrueren?” vraagt de elfjarige Maria aarzelend aan haar moeder. „O... eh... dat eh... dat leer je later wel”, luidt het antwoord waarin duidelijk een gevoel van verwarring doorklinkt. Het meisje kan natuurlijk gaan denken dat er iets naars of slechts mee verbonden is. Dat is tenminste wat ze uit haar moeders gestamel zal opmaken.

Een derde geval: „Wat was je met dat meisje aan het doen?” buldert de kennelijk razende vader van Albert. Beduusd antwoordt Albert: „O, niks, Paps”.

„Wát??... niks??... Ik weet heus

wel wat er aan de hand is! Ik ben niet achterlijk!” Op dit punt doet het er al haast niet meer toe of Albert al dan niet „iets” aan het doen was. De bijl is gezet in de vader-zoon-verhouding; een breuk in de communicatie is de droeve prognose.

Een vierde geval kan beknopt weergegeven worden in de volgende scène: De zestienjarige Janny probeert haar vader te vertellen wat er gebeurde toen ze met een jongen uit was.

„Paps, ik... eh... was uit met Jan en toen... eh... probeerde hij... eh...”

„Hoor eens lieverd”, flappt haar vader eruit, „vertel me dat maar een andere keer. Ik moet nu opschieten en naar de zaak.” Maar die „andere keer” komt nooit.

## De communicatiekloof

De bovenstaande voorbeelden geven weer hoe men heel gemakkelijk een gesprek over seksuele problemen in de kiem kan smoren. Hoewel een generatiekloof op het gebied van seksuele problemen bijzonder kritiek is, is geen enkel menselijk probleem vrij van deze communicatiestoornis.

Verscheidene jaren geleden richtte dr. Marvin Dubbé, eertijds professor in de sociologie aan de Oregon State University, enkele unieke onderzoeken naar het di-

lemma van de dialoog tussen ouders en kinderen. De vaste overtuiging van dr. Dubbé is: „Meer dan vijftien procent van elke honderd jonge mensen ondervinden soms enige moeilijkheden als ze te eniger tijd proberen sommige onderwerpen te bespreken over de kloof heen die kinderen van ouders scheidt”.

Dubbé ondervroeg honderd jongens en honderd meisjes uit de eerste klas van middelbare scholen in het westen van de staat Oregon. Eerder had hij een studie gemaakt van vijftig vrouwelijke en vijftig mannelijke eerstejaarsstudenten. Beide groepen hadden dezelfde fundamentele moeilijkheden bij het wisselen van gedachten met hun ouders.

Angst was de voornaamste reden die door zowel meisjes als jongens werd opgegeven voor het niet praten met hetzij vaders of moeders. Andere redenen bestonden uit vitten door de ouders, leeftijdsverschil, schuldgevoelens, gebrek aan tijd, geen behoefte, ouders wisten het ook niet, veroordeling, ontwijking.

Dubbé had 36 specifieke onderwerpen waarop de scholieren commentaar moesten geven. De onderwerpen bestreken een wijd scala van vraagstukken — van sex tot en met politiek. *Sexuele problemen* waren voor tieners het moeilijkst om met hun ouders te bespreken.

*„Ik probeerde mijn vader en moeder te vertellen wat ik voor Roger voelde . . . Ze zeiden: 'Je weet niet wat liefde is' en moesten lachen toen ze dat zeiden . . . Sinds dat voorval heb ik hun ontwijkende antwoorden gegeven op bijna elke vraag die ze me over jongens stelden.”*

Dubbé vergeleek toen de middelbare scholieren met jonge mensen van 19 jaar uit een eerdere pre-test aan het Oregon State College. Hij constateerde over het algemeen, enkele uitzonderingen daargelaten, dezelfde resultaten. Er was echter één veront- rustende trend. In plaats van dat de communicatie toenam met de leeftijd, werd de kloof wijder. Over het algemeen ondervonden de negentien- jarigen bij het praten met hun ouders over seksuele vraagstukken *grotere moeilijkheden* dan de jongere groep.

#### **„Ik kan niet over jongens praten”**

Vele tieners schreven een korte case history. Een eerstejaarsstudente vatte samen hoe gemakkelijk de communicatie over seksuele zaken kan vastlopen.

„Hoewel ik met mijn ouders over bijna elk onderwerp, ongeacht hoe persoonlijk het is, kan praten”, zo stelde dit meisje, „kan ik ze niet inwijden in mijn gevoelens voor jongens . . . Ook ik beleefde de dag die bijna elk meisje beleeft. Ik maakte kennis met een jongen van wie ik ging houden . . . Ik probeerde mijn vader en moeder te vertellen wat ik voor Roger voelde, daarbij opnieuw hopend op hun begrip.

„In plaats daarvan zeiden ze: 'Je weet niet wat liefde is' en moesten lachen toen ze dat zeiden . . . Ze zullen nooit beseffen hoe klein en dom ik mij toen voelde . . . Sinds dat voorval heb ik hun ontwijkende antwoorden gegeven op bijna elke vraag die ze me over jongens stelden — zelfs over waar ik naar toe ga en wat ik doe als ik met jongens uitga. In die tijd ontwikkelde zich bij mij een gevoel van wrok jegens mijn vader en moeder.”

De tragedie is dat de ouders van

dit meisje niet de bedoeling hadden hun dochter te kwetsen; zij dachten eenvoudig niet na. Het onderwerp interesseerde hun niet zo erg. Het is ook mogelijk dat de ouders zó bezorgd waren dat ze te sterk in negatieve zin reageerden. In beide gevallen was het een brandende kwestie voor het jonge meisje dat misschien voor de eerste keer een vluchtige aantrekking tot de andere sekse ondervond.

Deze eenmalige, maar kritieke ervaring verbrak de communicatie op een gebied dat in het leven van hun dochter van wezenlijk belang was. Onbewust van de muur die opgericht was, zouden ze het waarschijnlijk later moeilijk vinden haar te helpen bij eventuele andere crisismomenten in haar seksuele leven.

Eén overduidelijk gevolg: *dit meisje zal zich voortaan tot haar leeftijds- genoten wenden voor raad en begrip.* Er bestaan veel aanwijzingen dat tieners op grote schaal ermee opge- houden zijn in seksuele zaken op ouderlijke bijstand te vertrouwen. Het zijn hun leeftijdsgenoten geworden die hen seksueel wegwijs maken.

#### **Gedragingen van studenten**

Verdere bewijzen voor deze veront- rustende trend werden gevonden toen 750 eerstejaarsstudenten aan een Amerikaanse universiteit vragenlijsten beantwoordden over hun seksuele gedragingen. Een uniek aspect van dit onderzoek door dr. Robert Walsh was dat de studenten soortgelijke vragenlijsten mee naar huis namen om door hun ouders te laten invullen. Enkele resultaten van het onderzoek werden gepubliceerd in het januarinum- mer van 1972 van het tijdschrift *Sexual Behavior* in het artikel „De genera- tiekloof in seksuele opvattingen”.

Het onderzoek onthulde dat 72%

van de vaders en 63% van de moeders meenden dat zij voor hun kind de voornaamste bron van seksuele voor- lichting waren. De beoordeling van de studenten stond lijnrecht tegenover deze veronderstelling. Slechts 7% van de jongens en 29% van de meisjes vermeldden hun ouders als voor- naamste informatiebron inzake sex.

Vooraf de vaders kwamen er slecht af. Slechts 5% van de jongens en 2% van de meisjes noemden hun vaders als de belangrijkste bron van voor- lichting. De voor de hand liggende gevolgtrekking werd ook vermeld. Ongeveer twee derde van de jongens en de helft van de meisjes vermeldde *vrienden of vriendinnen* als de voor- naamste inlichtingsbron betreffende sex.

Tijdens een eerder onderzoek sprak Jean Bolton, directrice van een be- kend tehuis voor ongehuwde moeders met een aantal meisjes op vijf middelbare scholen, een particuliere meisjesschool en in het tehuis.

Eén van de gestelde vragen was: „Waar komt het merendeel van je ideeën over het huwelijk vandaan?” Slechts 73 meisjes zeiden dat die ideeën van thuis en de ouders kwa- men. Een verdere 81 meisjes vermeld- den één der volgende punten: tv en films (16), vriendinnen (30) of zichzelf (35).

Als er jongens ondervraagd waren geworden of als de gestelde vraag zuiver seksuele zaken had betroffen, zou het percentage van hen dat informatie van ouders ontvangen had, nog iets lager geweest zijn.

#### **Een wereldomvattend probleem**

De communicatiekloof in seksuele aangelegenheden is een wereldomvat- tend verschijnsel. Aspecten van dit probleem zijn b.v. aan het licht



gekomen bij een recent onderzoek in Frankrijk.

Volgens dr. Pierre Simon vindt 85% van alle Fransen dat jonge mensen één of andere vorm van seksuele opvoeding moeten krijgen. Tweeëntig procent verklaarde echter dat ze zelf met hun ouders nooit over sex gesproken hadden en slechts 40% vond dat ze in staat waren het onderwerp met hun kinderen te bespreken.

Deze uitspraken zijn duidelijk tegenstrijdig en de generatiekloof is maar al te zichtbaar. Zoals een Franse onderwijzer vaststelde: „Vele ouders beschouwen dit onderwerp [sex] taboe. Zodoende bestaat er een volledige kloof tussen volwassenen en jonge mensen inzake dit onderwerp.”

In vele gevallen prefereren de ouders dat hun kinderen seksuele opvoeding krijgen in de klas of op speciale cursussen. In talloze „discussiegroepen” over sex in Frankrijk, merkten jongelui op: „Wij kunnen er thuis niet over praten, omdat we het gevoel krijgen dat het de volwassenen beschaamd maakt”.

#### De communicatiekloof in Engelse gezinnen

In Engeland heeft de sociaalpsycholoog Michael Schofield veel pioniersarbeid verricht betreffende de seksuele gedragingen van jonge mensen. In 1965 werden de resultaten gepubliceerd van een zich over drie jaren uitstrekkend project dat alle seksuele activiteiten en ermee in verband staande informatie betrof. Schofield en zijn team ondervroegen 1873 jongeren als steekproeven in zeven gebieden in Engeland en Wales.

Ouders komen er over het algemeen niet al te goed af in de diverse aspecten van hun communicatie met hun kroost over sex. Slechts 11% van de jongens en 28% van de meisjes zeiden dat de informatie over voorbehoedsmiddelen van hun vader of moeder afkomstig was.

„Iedereen werd gevraagd of hun ouders hun ooit enig advies gaven inzake sex”, zei Schofield. „Zevenentwintig procent van de jongens en 29% van de meisjes antwoordde in feite dat ze nooit enig advies over sex van hun ouders hadden gekregen” (Schofield, *The Sexual Behavior of Young*

*People*, blz. 99). Het is natuurlijk mogelijk dat sommigen van de opgroeiende jongeren niet luisterden naar advies of „misschien het advies zo onaanvaardbaar vonden dat ze het naast zich neerlegden”. Toch vond Schofield het opmerkelijk dat meer dan twee derde van de jongens en een kwart van de meisjes vonden dat noch hun vader noch hun moeder hen had geholpen het vraagstuk van sex aan te pakken”.

Het is nog opmerkelijker dat van degenen die seksueel advies gekregen hadden, slechts 12% van de jongens

enig „moreel” advies hadden ontvangen. Maar zelfs in dit geval verschilde de kwaliteit van het advies aanzienlijk. Eén moeder zei alleen tegen haar dochter: „Niemand houdt van een afgelikte boterham”. Dit is nauwelijks een filosofie om als levenspatroon aan te nemen.

Ongeveer 58% van de jongens en 53% van de meisjes vond dat „ik meer over sex leer van vrienden en/of vriendinnen van mijn eigen leeftijd, dan van mijn ouders”. Ook vond 54% van de jongens en 47% van de meisjes dat „slechts weinig volwassenen wer-

## Praten over sex

Tieners en ouders vinden het moeilijk over seksuele problemen te praten. In een onderzoek onder 200 leerlingen van middelbare scholen (100 jongens en 100 meisjes) kwamen de volgende percentages naar voren over de moeilijkheden die zij hebben bij het bespreken van seksualiteit met hun ouders:

Jongens met vader		Meisjes met moeder	
Verkering	62%	Verkering	59%
Vrijen	66%	Vrijen	64%
Geslachtsverkeer	71%	Geslachtsverkeer	62%

Jongens met moeder		Meisjes met vader	
Verkering	59%	Verkering	72%
Vrijen	72%	Vrijen	72%
Geslachtsverkeer	75%	Geslachtsverkeer	77%

kelijk tieners kunnen begrijpen" (*id.*, blz. 122).

### Tieners moeten bij hun ouders weerklank vinden

Eén gevolg van het enorme tekort aan communicatie tussen ouders en kinderen is de opkomst van de „tienertirannie”, zoals een auteur het genoemd heeft. Aangezien hun behoefte aan liefde, begrip en aanmoediging thuis niet bevredigd werd, hebben de tieners zich tot andere tieners gewend voor steun. Ouders zouden tenminste deze verontrustende trend ten dele kunnen ombuigen door te beginnen een stabiele en duurzame relatie met hun kinderen op te bouwen.

Aan het slot van het gedeelte over de invloed van het gezin op de kennis van de tiener betreffende sex, merkte Schofield op: „Vooral de belangstelling en de bezorgdheid van de ouders voor hun kinderen in de tienerleeftijd en de hoeveelheid tijd die ze samen doorbrengen, schijnen belangrijke invloeden te zijn op de seksuele ontwikkeling van de opgroeiende jonge mens" (*id.*, blz. 150).

### Zo bouwt u een relatie op

Gezinsdeskundigen geven vele manieren aan om een dergelijke relatie op te bouwen. Wij kunnen een aantal van deze manieren in drie punten samenvatten. Als die regelmatig beoefend worden, zullen ze een sterke binding en een goede communicatie tussen ouders en kinderen bewerkstelligen.

*Begin reeds vroeg een hechte relatie op te bouwen.* Wat ouders met hun kinderen doen in hun jonge jaren heeft een sterke invloed op het opbouwen van een duurzame relatie met de tiener. Het kan wel eens te laat zijn om te beginnen communicatie op te bouwen, wanneer uw zoon of dochter 17 jaar oud is en als er vanaf hun kinderjaren een gebrek aan vertrouwen heeft bestaan. Slechts weinig intermenselijke verhoudingen blijven ongewijzigd. Of ze worden sterker, óf ze worden zwakker.

In plaats van pure angst, moeten liefde en respect de grondslag vormen van de eenheid in het gezin. Ouders moeten vooral aandacht schenken aan de dingen die vertrouwen opbouwen tussen hen en hun kinderen. De simpele daad om dagelijks te luisteren

naar wat uw kinderen nodig hebben, leidt ertoe dat er een band van liefde gesmeed wordt. „Kinderen en jonge mensen”, zegt Dubbé, „hebben er een waarachtige behoefte aan en ze verlangen er ook naar met hun ouders — zowel met vader als met moeder — over allerlei dingen te praten, zelfs wanneer ze zeggen dat ze er geen behoefte aan hebben.”

Natuurlijk is moreel onderricht een belangrijk onderdeel van de opvoeding van een kind. Maar dit onderricht moet behoorlijk gehanteerd worden; naar woord en daad *door het gehele kinderleven heen*. Als dan de tienerjaren aanbreken, is er een hechte basis van respect en begrip aanwezig als referentiekader voor juist gedrag.

Dat een dergelijke basis niet langer bestaat, bleek uit een onderzoek van Amerikaanse jongeren dat door Daniel Yankelovich, Inc. verricht werd voor de nieuwsdienst van het Amerikaanse CBS-netwerk. Onder de gestelde vragen bevond zich de volgende: „Vind je dat voorechtelijk sexueel verkeer in moreel opzicht verkeerd is?” Ongeveer 74% van de ouders van de studerende jongeren zei *ja*; slechts 34% van de studenten zei *ja*. Er bestaat kennelijk alleen al op dit uiterst belangrijke gebied een groot verschil van opvatting.

In feite zijn veel ouders er niet zeker van dat er een gedragsnorm moet zijn. Toch zijn er fundamentele redenen waarom er morele normen moeten zijn. (Als u er belang in stelt te begrijpen welke morele code noodzakelijk is en waarom, schrijf dan om een gratis exemplaar van ons boek in de Engelse taal *The Missing Dimension in Sex*.)

Het bijbrengen van gedragsnormen is belangrijk, maar dit is slechts één aspect van een volledige relatie. Mensen hebben behoefte aan liefde en begrip. De behoefte is het dringendst in de kinder- en tienerjaren.

*Leer bij uw kind de behoefte aan begrip op te merken.* Eén vader vertelde hoe hij op een morgen iets ongewoons opmerkte in het gedrag van zijn zesjarig dochttertje. Ze zat met een triest gezichtje te kniezen. De gemakkelijkste handelwijze zou geweest zijn niet op haar te letten of te zeggen: „Nou zeg, kijk eens wat vrolijker”.

Aangezien hij met iets anders bezig

was, moest hij zichzelf echt dwingen erachter te komen wat er aan de hand was. Hij begon aandacht aan haar te schenken en met haar te spelen. Al spoedig begon ze er zelf over: „Pappa, ik ben zo verdrietig, omdat...” Hij kan zich zelfs niet meer herinneren wat haar dwars zat. Het was waarschijnlijk niet al te belangrijk vergeleken bij wereldproblemen. Maar voor haar was het belangrijk. Eenvoudig er met haar vader over te praten hielp haar enorm. Hopelijk smeedde het weer een schakel in de relatie tussen haar en haar ouders.

*Behandel tieners niet als kleine kinderen.* Ouders, zeker in hun huwelijk en hun ervaring, schieten vaak tekort de grote onzekerheid van de tienerleeftijd aan te voelen. Voor tieners kan het besef dat zij binnen een paar jaar de bindingen moeten losmaken en voor zichzelf moeten zorgen in een vaak harde en wrede wereld, beangstigend zijn. Ook ontwakken in de tienertijd sterke seksuele begeerten en interesses. Dit en andere problemen maken de tienertijd tot een moeilijke periode. Vooral voor meisjes begint het probleem van een toekomstig huwelijk, sex en betrekkingen met jongens levensgroot op te doemen.

Als ouders zich van hun tieners afwenden in deze tijd van hun leven die vol moeilijkheden is, dwingen ze hen terug te vallen op hun leeftijds-genoten. De tiener bevindt zich op een kritiek punt in zijn leven. Punten van overeenstemming en gebieden van aanmoediging *moeten gevonden worden*. Stormachtige problemen — en sex is een der hevigste ervan — kunnen zelfs vereisen dat deskundige en gerespecteerde buitenstaanders die met hun ervaring een bijdrage kunnen leveren aan de oplossing van het probleem, erbij gehaald worden.

Ouders die de ernstige verantwoordelijkheid voelen van het opvoeden van hun tieners, kunnen gemakkelijk boos worden uit waarachtige angst of bezorgdheid. Maar emotionele uitbarstingen kunnen reeds wonden plekken verder openrijten.

Wat er ook gedaan wordt moet bijdragen tot een betere communicatie tussen ouders en kinderen. In een tijdperk van onzekerheid en afbraak zijn nauwe relaties tussen ouders en kinderen meer dan ooit nodig. □

# STADS PROBLEMEN KUNNEN OPGELOST WORDEN!

*Zien wij de ware oorzaken van de huidige stadsproblemen over het hoofd en behandelen we alleen de gevolgen?*

door William R. Whitehart

**T**EGENWOORDIG wordt bijna elke grote stad ter wereld geconfronteerd met toenemende misdadigheid, milieuvervuiling, verkeerschaos en menselijke ellende.

Was het ooit de bedoeling dat onze steden zo zouden zijn?

## **Staal, glas en beton**

Bekijk de onpersoonlijke, kale bouw zonder enig individueel cachet eens waarin wij onze nieuwe woonwijken optrekken. Zijn dit soms de plaatsen waar wij willen dat onze kinderen en kleinkinderen zullen opgroeien?

In de typische grote stad van vandaag zijn sommige buurten 's avonds vaak onveilig. U mag nooit vergeten uw huisdeur of uw auto goed af te sluiten.

Huizen in de stadskernen zijn vaak verwaar-



loosd en vervallen; het drinkwater is verontreinigd en de lucht is bezwan-  
gerd met smog en stank. Straten en  
wegen zijn verstopt door een toene-  
mend aantal auto's, vrachtwagens en  
bussen. Agressie, neuroses en zelfs  
zelfmoord worden onder zulke om-  
standigheden meer en meer in de  
hand gewerkt.

Waar leidt dit alles heen?

### Sombere voorspellingen

Volgens de wereldberoemde Griekse  
stedenbouwkundige Constandinos  
Doxiadis kan de huidige stedelijke  
crisis „in de toekomst alleen nog maar  
erger en erger worden”.

**LUCHTFOTO VAN TAPIOLA** in Fin-  
land, een van Europa's vooruitstre-  
vende nieuwe steden. Het stadscentrum  
is door prachtige, beboste gebieden  
van de buitenwijken gescheiden.

*Finse Ambassade*

De Britse hoogleraar Misha Black,  
architect, ontwerper en adviseur van  
vijf regeringen, gaat zover te waar-  
schuwen dat „vrijwel elke dichtbe-  
volkte stad ter wereld op weg is naar  
zijn ondergang”.

Wat in hoge mate bijdraagt tot de  
problemen van de meeste steden is de  
enorme bevolkingsaanwas. Steeds  
grotere aantallen mensen trekken  
naar de stedelijke gebieden, waardoor  
die nog meer overbevolkt raken. Tien  
jaar geleden hadden nog maar 29  
wereldsteden een miljoen of meer  
inwoners. Thans zijn er al 133 van  
zulke steden. In feite woont nu al een  
derde van de wereldbevolking in  
stedelijke gebieden.

„De stedelijke gebieden van Ca-  
nada groeien zo snel dat het leven in  
die steden tegen het einde van deze  
eeuw voor veel mensen ondragelijk

zal worden...” schrijft het dagblad  
*Toronto Star* (12 januari 1972).

Tokio, een der dichtstbevolkte ste-  
den op aarde, heeft sinds jaar en dag  
ernstig te lijden van luchtvervuiling,  
afkomstig van auto's en industrie. De  
grootste stad in Latijns-Amerika, Sao  
Paulo in Brazilië, zal volgens een  
voorspelling over zo'n jaar of tien de  
grootste stad op aarde zijn. Toch  
moet deze stad, zo zegt burgemeester  
José Carlos, een manier vinden om  
die groei tot staan te brengen, indien  
men niet in diezelfde periode ten  
onder wil gaan aan de vele problemen  
ervan. Calcutta, dat de twijfelachtige  
reputatie heeft, de verschrikkelijkste  
stad ter wereld te zijn, worstelt met  
een last van zo'n twee miljoen  
werklozen, waarvan één miljoen in  
krottenwijken leeft en het andere  
miljoen in de open lucht.

Het wordt tijd dat wij allen tot de



erkenning kwamen dat, tenzij de stedelijke ellende spoedig een halt wordt toegeroepen, deze tot een ramp zal leiden.

We kunnen beginnen de werkelijke oplossing te zoeken door vast te stellen waar precies de schuld ligt voor al deze problemen.

### Wat kunnen de ambtenaren doen?

Veel mensen beweren dat de schuld hoofdzakelijk ligt bij hen die beweren de grootste macht in de stad te bezitten: burgemeester en wethouders. In werkelijkheid echter kan het stadsbestuur vrij weinig doen om de problemen waaronder hun stad gebukt gaat, wat te verlichten. Gewoonlijk wordt het ook geconfronteerd met begrotingstekorten en belangengroepen die in de weg staan, als we tenminste aannemen dat stadsbestu-

ren wéten waar te beginnen om de stadsproblemen te verzachten!

En hoe staat het met de stadsplanologen? Hun handen zijn zelfs nog meer gebonden. Het fundamentele patroon van de stadsuitbreiding werd tientallen of soms honderden jaren geleden opgemaakt. Nu is noodgedwongen het ontwerpen van plannen gelimiteerd in omvang.

Architecten en ingenieurs hebben zelfs nog minder invloed dan de planologen. Doorgaans concentreren zij hun aandacht op afzonderlijke, vaak niet bij elkaar horende projecten. Alles wat zij nog kunnen doen is beslissen hoe de gebouwen en snelwegen eruit gaan zien.

Andere functionarissen in overheid en industrie zijn eveneens beperkt tot het behandelen van de gevolgen op hun eigen naar verhouding, kleine gebieden.

En de mensen die in die steden wonen? Die kunnen alleen maar hun rechtmatige bezwaren laten horen en verder de ontberingen en frustraties van het stadsleven verduren.

Bij elkaar genomen komt het hierop neer: geen van deze groepen heeft de macht deze veelheid van problemen in de steden op te lossen. Waarom? Omdat geen van hen op eigen kracht de werkelijke oorzaken kan opheffen die al die problemen teweegbrachten.

Wat zijn die oorzaken dan wel? Welke macht of autoriteit hebben zij nodig om ze op te heffen?

### Geen duidelijk doel

Niemand schijnt te weten wat eigenlijk de rol van de stad zou moeten zijn — wat precies een stad tot stand zou moeten brengen. Uiteraard verschaffen steden plaats aan

# STAD VAN DE TOEKOMST?

**D**e eerste vereiste in het ontwerpen van een nieuwe stad is te trachten een verzorgd menselijk milieu te scheppen waardoor de mens zich meer verheven voelt — een omgeving waarin een man en zijn gezin hun persoonlijkheid en karakter kunnen ontwikkelen. De woonwijken werden van meet af zorgvuldig uitgedacht en liggen rond een dorpskern gegroepeerd. Op deze manier zijn de openbare gelegenheden — kerken, scholen en winkelcentra — gemakkelijk voor iedereen te bereiken.

De meeste stadsplanologen proberen in de nieuwe steden enkele industrieën onder te brengen die het milieu niet verontreinigen. Dit schept arbeidsgelegenheid voor de inwoners, helpt de plaatselijke economie en vermindert tevens het eindeloze heen en weer gereis naar het werk.

Hoewel de nieuwe steden geen stedelijke utopia's zijn, vormen zij, vergeleken met de hedendaagse ontmenselijkte steden, toch een positieve stap in de goede richting.



**WOONWIJKEN:** De basis van de nieuwe stad. Elke woonwijk bevindt zich op gelijke afstand van de dorpskern, waardoor minder tijd met heen en weer gereis verloren gaat.

**DORPSKERNEN:** Centraal gelegen in elk dorp bevinden zich de voornaamste scholen, winkels en ruimschoote gebieden voor ontspanning — alles binnen een tamelijk korte afstand van huis.

**BINNESTAD:** Het centrum van de stad met gebouwen voor gemeenteadministratie en -diensten, overdekte winkelgalerijen, instellingen voor hoger onderwijs en cultuurcentra.

**GROENE GORDELS:** Ontworpen om te voorkomen dat de dorpen en de binnenstad onttaarden tot uitgestrekte gebieden van eindeloze stadsuitbreiding.



een groot aantal mensen om er samen te wonen en te werken. Maar dat is niet voldoende; er is meer nodig.

Eén man die vastbesloten is ten aanzien van de noodzaak van duidelijk omschreven stedelijke planning is de Finse stedenbouwkundige Heikki von Hertzen.

Von Hertzen betoogt dat steden als hoofddoel zouden moeten hebben het verschaffen van een behoorlijke omgeving die positief op de mens werkt, niet negatief. Von Hertzen: „Er is weinig goede huisvesting zonder goede stadsplanning. De omgeving is belangrijker dan de woning zelf.”

Ten einde zijn ideeën in werkelijkheid om te zetten heeft Von Hertzen zijn eigen stad gebouwd. Tapiola, zoals deze heet, ligt net een half uur van het centrum van Helsinki. De stad vertoont een waarlijk unieke benadering van het stadsleven. Hiermee heeft Von Hertzen een poging

gedaan een menswaardige stedelijke omgeving te scheppen.

„Onmiskenbaar ondergaat men geestelijk een grote opbeuring als men die stad binnenkomt”, was het commentaar van een stedenbouwkundige. En de meesten van de 60 000 bezoekers die jaarlijks naar Tapiola komen, schijnen het daarmee eens te zijn.

Fundamenteel voor het ontwerp van de stad is de beperkte grootte ervan. De afmetingen en het bevolkingsaantal van Tapiola zijn van meet af vastgesteld. De stad kan zich niet buiten zekere grenzen uitbreiden en kan zich beroemen op de laagste bevolkingsdichtheid van alle Europese steden: 65 inwoners per hectare.

De stad toont een waarlijk evenwichtige aanpak van de ontwikkeling der leefgemeenschap. Men tracht de voordelen van zowel het stedelijke als van het landelijke leven te versmelten zonder de nadelen van beide. Tapiola

werd ontworpen en gebouwd om de werkgelegenheid evenwichtig te combineren met harmonieus wonen. Het is klein genoeg om toegankelijk en bestuurbaar te zijn, maar toch groot genoeg om afwisseling te bieden, met een verscheidenheid aan activiteiten.

De stad is groot genoeg om ruimtelijk open te zijn, maar toch klein genoeg dat woningen, scholen en winkels redelijk dicht bij elkaar liggen. Binnen vrij korte afstanden kunnen de inwoners van Tapiola winkelen, een concert bijwonen, wandelen in het park of fietstochtjes maken in de bossen. Er zijn drie soorten wegen: één voor auto's, één voor fietsers en eindeloos veel wandelpaden voor voetgangers. Alle drie slingeren zich langs dennebossen, berken en de granietblokken die hier en daar onopvallend verspreid liggen op de open plekken.

Veel van het totale grondoppervlak



**HET STADSCENTRUM VAN TAPIOLA** is verfraaid door prachtige fonteinen en een park in plaats van de gebruikelijke betonbouw.

*Finse Ambassade*

van Tapiola werd duurzaam bestemd voor parken, bossen of grasvlakten. Von Hertzen beklemtoont de voordelen van zulke natuurgebieden in het woongebied. Hij wijst erop dat „kinderen die buiten opgroeien, in een behoorlijke omgeving, de natuur niet als vijand zullen beschouwen, maar als een echte vriend”.

#### **Respect voor de natuur**

Gebouwen en huizen zijn met opzet zó geplaatst dat ze in het landschap opgaan. Aan de stadsarchitecten werd nagenoeg de vrije hand gelaten een grote verscheidenheid van ontwerpen te maken. Von Hertzen: „Het grootste probleem van de stedelijke omge-

ving is de eentonigheid. Wij hebben getracht die te vermijden.”

Bezoekers zeggen dat op een heldere dag het uitzicht er prachtig is. Een achtergrond van een diepblauwe hemel en een uitgestrekte vlakte van groene velden met prachtige bloembedden ertussen en veel naaldbomen, scheppen een adembenemend panorama.

De ontwerper van de stad erkent het feit dat men met de omgeving maar niet raak kan doen zonder er de ernstige gevolgen van te ondervinden. Deze manier van planning, die al vanaf het begin de groei controleert en in evenwicht houdt en tevens de eerbied van de natuurlijke omgeving benadrukt, toont duidelijk wat de mens eigenlijk al wist over stadsontwikkeling. Maar tevens maakt het ons duidelijk dat hij over het algemeen die kennis niet op grote schaal kon of wilde toepassen.

Meestal heeft men bij stadsontwikkeling deze essentiële opvattingen veronachtzaamd. De overwegingen die het milieu betreffen worden doorgaans naar de achtergrond gedrongen door economische overwegingen, waarbij de grote vraag is: „Hoeveel economisch rendement zal een bepaalde oppervlakte opleveren?”

Als resultaat merken we nu dat we leven in het „tijdperk van de bulldozer”. Stedelijke uitbreiding heeft vaak dezelfde uitwerking op bomen en planten in de natuur als een tornado. Bossen, parken, grasland en riviertjes worden gewoonlijk onherkenbaar gemaakt om ruimte te maken voor nieuwe stadswijken.

#### **Een „antwoord van de geest”**

Tapiola is een uitzonderlijk voorbeeld van een stad die beslissende stappen heeft gedaan om de stedelijke onmenselijkheid te voorkomen.

Maar zijn Tapiola en soortgelijke steden nu wel de uiteindelijke oplossing voor de massale problemen waaronder de grote steden gebukt gaan?

Bedenk dat om een probleem op te lossen, speciaal als het stadsproblemen betreft, alles erom draait de oorzaken op te heffen die de problemen teweegbrengen! Wat de meeste

mensen over het hoofd zien is dat de dieper liggende oorzaken van de stadsproblematiek moeten worden gezocht bij het wezenlijke waaruit die stad bestaat: de inwoners ervan.

De meeste stedelijke ellende komt voort uit deze fundamentele oorzaak: onvolkomen mensen. Het zijn mensen die afval produceren, misdaden plegen, het milieu verontreinigen. Mensen maken krotten. Steden bestaan in eerste instantie uit mensen en daarom zijn die stedelijke problemen ook in hoofdzaak menselijke problemen.

Een verfraaiing van het stedelijke milieu zal natuurlijk ook de mensen beïnvloeden. Maar dit op zichzelf zal niet voldoende blijken. Indien iemand die een krot bewoont misdadig is, is er veel kans dat hij zo blijft als hij in een prachtig nieuwe woonwijk komt te wonen. Er moet nog iets meer gedaan worden en wel met hém! Er moet tevens een verandering komen in zijn geest, karakter, ja zijn hele wezen, zowel als in zijn milieu.

Daarom is het noodzakelijk dat de mensen even zo goed tot een hoger niveau worden gebracht als hun omgeving. De mens moet opgevoed worden zijn egoïstische houding en gedrag te verbeteren. En opvoeding is een kwestie van mentaliteitsverandering, van verandering in de menselijke geest. Mensen moeten inderdaad een mentale en spirituele vernieuwing ondergaan om steden goed te doen functioneren.

Eén huisvestingsambtenaar omschreef het aldus: „Onze geest is verruwd. Het is een crisis van de geest en daarom hebben we behoefte aan een antwoord van de geest”.

Maar is zo'n antwoord van de geest nog mogelijk in de huidige wereld? Heeft iemand werkelijk de macht en het gezag zo'n verandering in de mens te laten plaatsvinden?

#### **Wie de stadsproblemen kan oplossen**

Degenen die de verantwoordelijkheid dragen deze stedelijke wantoestanden op te lossen, hebben zelf erkend daartoe noch de macht noch de financiële middelen te bezitten. Burgemeesters, wethouders, architecten

# „Zonder een nieuw soort steden... kan onze complexe beschaving niet voortbestaan.“

James W. Rouse

Internationaal begroet als het meest nauwgezet geplande stedelijke gebied dat door particulier initiatief in deze eeuw werd gebouwd, is de nieuwe stad Columbia in de staat Maryland, VS. De volgende uittreksels uit toespraken van de stadsarchitect, James W. Rouse, lichten een nieuwe, menselijke aanpak van stadsontwikkeling toe.



Rouse Company

## Op welk punt de stadsontwikkeling mislukt:

„De grote fout bij het ontwerpen van een stedenbouwkundig plan ligt al direct bij het begin ervan. We kunnen de juiste antwoorden niet geven omdat we bij het begin niet de juiste vragen stellen. Stedelijke ontwikkeling en -planning houden zich bezig met verkeerswegen, het gebruik van grond, gebouwen en bevolkingsdichtheid, — zelfs met misdaad, ziekte en verval — maar er wordt bijna nooit begonnen met de eenvoudige vraag: 'Hoe kunnen we het beste milieu scheppen voor de groei en het geluk van een man, zijn vrouw en zijn gezin?'”

## Plannen maken voor mensen:

„Ik geloof dat de uiteindelijke proef van de beschaving is of ze al dan niet kan bijdragen tot de verbetering der mensheid. Werkt ze verheffend, inspirerend of stimule-

rend op de mens? Maakt ze dat zijn beste eigenschappen tot ontwikkeling komen? Er is werkelijk geen ander goed doel voor de gemeenschap dan een omgeving te verschaffen en kansen te bieden tot ontwikkeling van betere mensen.

„Tenzij steden een positieve invloed op mensen hebben, functioneren ze in 't geheel niet. We zouden niet moeten denken, plannen en programma's maken in het kader van scholen, verkeerswegen, straten, winkels, kantoren of zelfs flatgebouwen, maar we zouden moeten beginnen voor ons hele plan en programma als fundamenteel uitgangspunt het doel te nemen een stad te scheppen van buurten en wijken waarin een man, zijn vrouw en zijn gezin kunnen leven en werken en bovenal zich kunnen ontwikkelen wat betreft karakter, persoonlijkheid, liefde tot God en de naaste, en van het leven kunnen genieten.”

## De juiste grootte voor een stad:

„De mensen ontwikkelen zich het beste in kleine gemeenschappen, waar de instellingen die een overheersende invloed op hun leven uitoefenen, binnen het bereik van hun begripsvermogen vallen, binnen hun gevoel van verantwoordelijkheid en vermogen de zaken aan te kunnen. In een dorp of kleine stad bestaan hechtere banden van vriendschap en verwantschap dan in een grote stad; in een kleinere gemeenschap bestaat een groter gevoel van verantwoordelijkheid voor je naaste en een sterker gevoel dat je hem moet bijstaan.”

## Conclusie:

„Zonder een nieuw soort steden, steden die er zijn om het menselijk bestaan te dienen en niet ons ervan te vervreemden, kan onze complexe beschaving niet voortbestaan.”

ten, ontwerpers en ingenieurs werken allen onder zware druk het milieu te handhaven, laat staan dat zij het zouden kunnen verbeteren.

De godsdiensten en filosofische stromingen in deze wereld hebben ook al gefaald een mentaliteitsverandering bij de mens teweege te brengen.

Zodoende is er voor ons nog maar één keus uit twee mogelijkheden: óf er is een hogere, bovennatuurlijke macht die in staat is de mensheid te verbeteren en onze steden te redden, óf er is werkelijk geen hoop meer voor de grote steden.

Bestaat er zo'n macht? Indien we

genegen zijn de Bijbel hierover te raadplegen, vinden wij een verrassend antwoord.

Er is een God — zo onthult uw Bijbel — die in staat en bereid is de mensheid en haar steden te vernieuwen. Maar God is afgewezen geworden — zelfs door de filosofen en



religieuze leiders van de wereld. Het grootste deel der mensheid heeft bij wijze van spreken het Woord Gods „de deur uitgegooid”. Waarom? Omdat de mensen diep in hun binnenste het niet kunnen zetten dat God hun leert hoe zij kunnen slagen.

Toch zal alleen God ons onthullen hoe de mens kan en moet veranderen. Alleen God heeft de macht en het gezag de mensheid en haar steden te vernieuwen!

De Bijbel onthult ons een levenswijze die een verandering kan brengen in het karakter van iemand. Daarin wordt duidelijk gemaakt op welke manier de oude onjuiste levenswijze plaats kan maken voor een hernieuwde, rijke levenswandel. Het beginpunt is de erkenning van het bestaan van de almachtige God die de schepper is van deze verandering en het aanvaarden van het absolute gezag van zijn woord.

Lees Romeinen 12:2: „En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken, opdat gij moogt erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene” (N. Vert.). En ook Colossensen 3:10: „... daar gij de oude mens met zijn praktijken afgelegd, en de nieuwe aangedaan hebt, die vernieuwd wordt tot volle kennis naar het beeld van zijn Schepper” (id.).

Een dergelijke „vernieuwing van de mens” vereist datgene wat de Bijbel „berouw” noemt, wat echter niet meer is dan over te gaan van denken en doen wat menselijk juist schijnt te zijn op datgene wat *God* ons zegt dat juist is. Het betekent de levenswijze volgen die gebaseerd is op liefde voor God boven al het andere en zijn naaste lief te hebben als zichzelf (Mattheus 22:37-40).

Stelt u zich eens voor dat u in een stad woont waar iedereen Gods tien geboden die stelen, doden, liegen en overspel verbieden, in acht zou nemen. Er zou geen misdaad meer zijn en geen onwettige kinderen. Stakingen zouden niet meer voorkomen. Iedereen zou meehelpen de vervuiling aan te pakken en armoede en ellende uit te bannen.

Verrassend genoeg staat de realisatie

van zulke steden voor de deur! Ze zijn voorspeld in de Bijbel. God zegt dat de huidige steden voorbestemd zijn in de heel nabije toekomst vernietigd te worden (Openbaringen 16:19). Dat is zijn manier om een doeltreffende stadssanering ter hand te nemen.

De wederopbouw van steden over de hele wereld zal beginnen nadat Jezus Christus als wereldleider Gods heerschappij op deze aarde heeft gevestigd. Die heerschappij zal erop toezien dat de steden van de toekomst zullen verrijzen. Ze zal het behoud van het natuurlijke milieu garanderen en toezien op de economische groei. Ze zal zich concentreren op de „vernieuwing” van de mensheid. Een „nieuw tijdperk” zal beginnen met schitterende steden.

Let op wat God belooft dan te zullen doen voor zijn volk: „Ik zal de mensen op u talrijk maken... de steden zullen weer bewoond en de puinhopen herbouwd worden” (Ezechiël 36:10, N. Vert.). Vervallen en verwoeste steden zullen geheel vernieuwd worden. Nieuwe, leefbare steden zullen van de grond af worden opgebouwd.

De typische stad van dit toekomstige Utopia zal lijken op het nieuwe Jeruzalem dat vrede en voorspoed zal kennen, zo lang „er weer oude mannen en vrouwen zullen zitten op de pleinen van Jeruzalem, ieder met een stok in de hand vanwege zijn hoge leeftijd. Ook zullen de pleinen vol zijn van jongens en meisjes, die daar spelen” (Zacharia 8:4, id.). De stedelijke problemen zullen dan voorgoed tot het verleden behoren.

### **De regeerders van morgen bekwamen zich vandaag**

En wie zal dan wel belast worden met het bestuur over deze steden? Wie zal de macht bezitten alles te regelen?

Het antwoord is: burgemeesters die volledig gekwalificeerd zijn voor hun ambt. Zij zullen een grondig begrip moeten hebben van de grondbeginselen van het juist functioneren van een stad. Zij zullen de macht bezitten het natuurlijke milieu te beschermen. En zij zullen een echt gemeente en

diepgewortelde bezorgdheid aan de dag moeten leggen voor de mensen onder hun bestuur en jurisdictie.

U zult wellicht verrast zijn te vernemen dat deze burgemeesters nu reeds opgeleid worden! Zij verwerven deze bevoegdheid nu doordat zij hun eigen menselijke aard overwinnen door berouw en door Gods wetten, zoals die in de Bijbel worden onthuld, te gehoorzamen. De mate waarin zij nu zichzelf overwinnen, zal bepalend zijn voor hun ambt in de wereld van morgen.

Christus verwees naar deze toekomstige burgemeesters in de „gelijkenis van de ponden” (Lukas 19). Hij beschreef ze als slaven (dienaren) van een koning (Christus) die elk van hun een zeker bedrag aan geld gaf (symbool van Gods heilige Geest). De koning beval elke dienaar er handel mee te drijven (karakter te ontwikkelen; het overwinnen van de menselijke natuur).

Toen de koning was teruggekeerd, ontdekte hij dat de eerste dienaar het oorspronkelijke bedrag dat hem was gegeven, had vertienvoudigd.

„Voortreffelijk, goede slaaf,” riep de koning uit, „omdat gij in het minste getrouw geweest zijt, heb gezag over tien steden” (vers 17, N. Vert.).

De koning wendde zich daarop tot de tweede dienaar die vijfmaal het oorspronkelijke bedrag had verworven. „En gij, wees heer over vijf steden”, zei zijn meester (vers 19).

De dienaren dreven handel. Zij verdienden. Zij overwonnen hun menselijke natuur. Zij zorgden ervoor gedurende hun menselijke bestaan de bevoegdheid te verwerven toekomstige steden te besturen.

En u? U kunt nu, vanaf dit moment, ernaar gaan streven zélf in aanmerking te komen voor zo'n positie! De gelegenheid is er. □

Indien u meer inlichtingen wilt ontvangen over hoe u een persoonlijk aandeel kunt hebben in het bestuur van de steden van morgen of als u meer wilt weten over hoe de maatschappij dan georganiseerd zal zijn, schrijf dan om ons gratis boekje *De ideale wereld van morgen — een blik in de toekomst*.

# Waarom die hernieuwde controverse over schepping of evolutie?

Honderd jaar na Darwin is de controverse over schepping of evolutie opnieuw in de belangstelling komen te staan. Hoe komt het dat die kwestie niet al lang geleden beslist werd?

door William F. Dankenbring

**H**ET SMEULENDE geschilpunt over schepping of evolutie — door velen een afgedane zaak geacht — is plotseling weer in de actualiteit gekomen.

Een onlangs in Californië gehouden conferentie van Amerikaanse biologen liep uit op een verhit debat over deze controverse. Een groep wetenschapsmensen die geloof hecht aan een schepping van godswege, confronteerde de conferentie met een alternatieve verklaring van de stoffelijke wereld. Hun verklaring is lijnrecht in strijd met de algemeen geaccepteerde evolutietheorie.

## Wat de controverse uitlokte

In 1969 stelde het Departement van Onderwijs van de staat Californië bepaalde richtlijnen op voor natuurlijke historie-lerboeken. De richtlijnen hadden betrekking op de vermelding van de scheppingstheorie in de hoofdstukken die over de oorsprong van het leven gingen. Een aantal leden van het departement betoogde dat er meer dan voldoende wetenschappelijke bewijzen bestaan voor het feit dat het universum door een Opperwezen is geschapen. Maar de wetenschapsmensen die de richtlijnen voor de leerboeken moesten uitwerken wilden hier niets van weten.

De controverse nam voortdurend scherpere vormen aan en in 1972 kwam het tot een uitbarsting. De gezaghebbende National Academy of Science ging zich in het krakeel mengen. Zij eiste dat de scheppings-theorie uit de voorgestelde nieuwe leerboeken zou worden geschrapt, en wel op grond van haar religieuze aard.

Maar de hele controverse is veel ingewikkelder dan een simpele confrontatie tussen godsdienstige orthodoxie en zuiver theoretische wetenschap.

De aanhangers van het scheppingsbeginsel — zij die geloven dat een Opperwezen zowel de aarde als het leven op aarde schiep — zijn in zichzelf verdeeld over de vraag wanneer de schepping plaatsvond, hoe zij plaatsvond en hoe het scheppingsverhaal in Genesis moet worden geïnterpreteerd.

Aan de andere kant zijn ook de evolutionisten verdeeld. Zij zijn het oneens over de „hoe-en-waaroms” van de evolutie. Een klein aantal „theïstische evolutionisten” ziet achter het evolutieproces de hand van God. Het merendeel der evolutionisten gelooft evenwel dat evolutie een volkomen natuurlijk biologisch proces is dat niet noodzakelijkerwijze van buitenaf of door een goddelijke ingreep behoeft te worden geleid.

Om duidelijk te maken hoe ver de standpunten omtrent de evolutietheorie uiteenlopen, is het goed eens kennis te nemen van wat Jean-François Revel, de bekende hoofdartikelenschrijver van *L'Express* publiceerde in een artikel met het opschrift „De wetenschap der magiërs”. Hij schreef: „Men vertelt ons nu dat de evolutietheorie strikt genomen in het geheel niet op bewijzen steunt. Met andere woorden: wij hebben met een religie te maken.”

In tegenstelling hiermee betoogde Julian Huxley: „Geen serieuze geleerde zal het feit ontkennen dat zich een evolutie heeft voorgedaan, evenmin als hij het feit zou ontkennen dat de aarde om de zon draait” (*Issues in Evolution*, 3e deel, blz. 41).

Anderen daarentegen zijn voor een middenweg. Pierre Teilhard de Chardin probeerde de biologie met de scheppingstheorie te verenigen via theïstische evolutie — het geloof dat een Opperwezen de evolutie richting gaf.

Wie heeft er nu gelijk — als er al iemand gelijk heeft?

## Geschiedenis der controverse

De „schepping-of-evolutie”-controverse gaat terug tot ver in de geschiedenis. Tijdens de middeleeuwen verkondigden de theologen van

Europa dat de Bijbel leerde dat de mens verscheidene duizenden jaren geleden werd geschapen en dat de aarde vlak was en het middelpunt van het zonnestelsel vormde. De mensen dachten dat denkbeelden als deze uit de Bijbel stamden.

Toen Copernicus aantoonde dat de aarde om de zon draaide, werd zijn ontdekking grimmig afgewezen. Toen Galileï tenslotte het bewijs leverde dat de aarde om de zon draaide, werd hij van ketterij beschuldigd en gedwongen zijn beweringen te herroepen.

Historische gebeurtenissen als deze hebben natuurlijk sommige geleerden van die tijd, en in het bijzonder de wetenschapsmensen van een latere tijd, tegen het godsdienstige gezag van die dagen ingenomen.

Later begonnen de geleerden de aarde op een systematische, wetenschappelijke manier te verkennen. En naarmate de geologen begonnen op te merken dat zich in de aardkorst aanzienlijke veranderingen hadden voltrokken, concludeerden velen dat de aarde veel ouder moest zijn dan die luttele duizenden jaren die zij volgens de theologen telde.

Intussen waren de theologen het niet met elkaar eens. Sommigen beweerden dat de Scheppings„dagen” van Genesis 1 in werkelijkheid lange tijdvakken van misschien wel duizenden jaren omvatten en niet letterlijke dagen waren. Anderen merkten op dat er een tijdsverloop van onbekende duur scheen te bestaan tussen de gebeurtenissen beschreven in de eerste twee verzen van Genesis. Maar toch beschouwden de geleerden van het begin der 19e eeuw de aarde nog steeds in termen van het bijbelrelaas. Toen de geologen op de oppervlakte der aarde de bewijzen vonden van ontzaglijke rampen en verwoestingen, schreven zij die als regel toe aan de zondvloed uit de dagen van Noach.

Voortgezette studie en verdere wetenschappelijke voortgang brachten aan het licht dat die eerste geleerden en theologen die alle geologische bewijzen aan de zondvloed hadden toegeschreven, ongelijk hadden. Nauwgezette waarnemingen brachten aan het licht dat wijzigingen in de geologie van de aarde, zoals vastgelegd in de geologische lagen, langere tijdvakken hadden vereist dan slechts 6000 jaar. Hoewel de geologen zich realiseerden dat er zich in de geschie-

denis van de aarde catastrofes hebben voorgedaan, kwamen zij vrijwel eensgezind tot de conclusie dat het dwaasheid was het bestaan van het gros der aardlagen toe te schrijven aan één enkele gebeurtenis, zoals de zondvloed van Noach.

Charles Lyell opperde de mogelijkheid dat wat er in het geologische verleden is gebeurd, het best kan worden verklaard door de werking van natuurwetten. Deze opvatting legde de basis voor Darwins theorie der organische evolutie, daar evolutie volgens de moderne genetische wetten lange tijdvakken nodig heeft om zich te manifesteren.

Van die tijd af scheen het of de natuurwetenschap de leer van schepping en catastrofe zoals die door de kerk werd onderwezen, zo goed als begraven had. Het leek erop dat maar een handjevol orthodox gerichte mensen nog geloof kon hechten aan het bijbelse scheppingsrelaas.

#### **Van het ene dogma naar het andere**

De meeste geleerden die in de evolutietheorie geloven als het tegengestelde van de schepping door een goddelijke daad, gaan van een aantal filosofische veronderstellingen uit.

In de eerste plaats nemen zij zonder afdoende bewijzen aan dat de middeleeuwse „christenheid” haar denkbeelden omtrent de schepping, het zonnestelsel en de ouderdom van de aarde, aan de Bijbel ontleende. Niets kon verder bezijden de waarheid zijn! Het grootste deel van de kosmologische opvattingen der middeleeuwen was weliswaar in bijbelse bewoordingen gehuld, maar was afkomstig van het oude Babylon — niet van de Bijbel.

In zijn „Medieval Cosmology” schrijft Dreyer: „Bij het doorbladeren van de geschriften van sommige dezer kerkvaders zouden wij ons kunnen voorstellen de meningen te lezen van de een of andere Babylonische priester, zo'n paar duizend jaar voor het christendom neergepend. De denkbeelden zijn namelijk precies gelijk, met het enige verschil dat die oude Babylonische priesters niet beter konden weten” (Munitz, *Theories of the Universe, From Babylonian Myth to Modern Science*, blz. 115-116).

Na het bijgeloof van de middeleeuwen te hebben afgewezen, dat voorgaf de Bijbel te onderwijzen, maar dat de wetenschappelijke vooruitgang in de

weg stond, schakelde de wereld over op het concept van de evolutietheorie.

In onze tijd heeft de evolutietheorie de middeleeuwse kosmologie en het middeleeuwse bijgeloof vervangen, en wordt nu als de erkende waarheid aanvaard. Hetgeen niet wegneemt dat dr. G.A. Kerkut, hoogleraar in de fysiologie en de biochemie aan de Universiteit van Southampton in Engeland de beschuldiging uit dat „veel van de slechtste karaktertrekken van de kerk nog steeds ingebed blijken in hedendaagse studies”. Hij constateert dat de serieuze student uit vroeger eeuwen, grootgebracht op een theologisch dieet, zich in geval van twijfel op de autoriteiten beriep. „Verstandelijk begrip was het laatste dat men verlangde. De student van onze dagen is geen haar beter; hij is nog steeds dezelfde werkezel die de opinies van anderen slikt... In dit opzicht verschilt hij geen jota van de irrationele theologiëstudent uit het verleden, die zijn dogma's prevelde en zich door zijn studie haastte om zo snel mogelijk de vrede en het gemak van het comfortabele leven in de hem omringende wereld tot de zijne te maken. Maar, en dit is veel erger, de student van onze dagen bewéert in dit opzicht van zijn voorganger te verschillen dat hij wetenschappelijk denkt en het dogma veracht...” (*Implications of Evolution*, blz. 3).

Volgens dr. Kerkut accepteert de moderne student de evolutietheorie als een vaststaand feit en „bawwt als een papegaai de opvattingen van de huidige aartsbisschop van de evolutie na. Maar door zich zo te gedragen zou hij dan eigenlijk net zo handelen als een van die theologiëstudenten waar hij zo graag op neerkijkt. Hij zou goedgegelovig aannemen wat hij niet met zijn verstand kan begrijpen...” (*id.*, blz. 5).

Is de moderne wereld inderdaad van het ene bijgeloof in het andere vervallen? Bedenk dan eens dat de definitie van een dogma luidt: „Vastomlijnd, aan geen beredenering meer onderworpen geloofsartikel”. Dogma is „een blind geloof waarbij niet onderzocht wordt of verkondigde stellingen waar zijn”.

Laten we slechts één kardinale stelling van de evolutietheorie onder de loep nemen: het verschijnsel van mutaties, die de veronderstelde sleutel zouden zijn tot het evolutieproces zelf. Mutaties zijn erfelijke verande-

ringen in een organisme, die door de ene generatie aan de andere worden overgedragen.

De theorie van de evolutie behelst dat alle tegenwoordige levensvormen zich langs de weg van willekeurige mutaties geleidelijk ontwikkelden uit de een of andere oer cel die zich had weten te vormen uit verbindingen van proteïnen in de natuur.

„Maar”, vragen de aanhangers van het scheppingsbeginsel, „vormen die mutaties nu werkelijk de lang gezochte sleutel tot een evolutionaire ontwikkeling?”

### Wat mutaties bewijzen

Biologen hebben aangetoond dat willekeurige mutaties, in combinatie met andere factoren, tot nieuwe erfelijke varianten bij planten en dieren kunnen leiden.

Wat dat betreft zijn de aanhangers van het scheppingsbeginsel en de evolutionisten het eens. De eerstgenoemden betwisten geenszins het feit dat er zich mutaties voordoen en dat deze nieuwe mutaties erfelijke variëteiten in het leven roepen.

Maar zij beweren wél dat nimmer gebleken is dat mutaties en hergroeperingen van genetisch materiaal nieuwe typen of vormen van organismen voort kunnen brengen. De waargenomen veranderingen bleven altijd binnen de grenzen van de bekende soorten of vormen van organismen.

Sommige biologen, zich bewust van het feit dat een opeenvolging van zeer geringe „micromutaties” niet zou volstaan om de reusachtige verscheidenheid aan levende wezens te bewerktelliggen zoals die momenteel op aarde bestaat, hebben zich voor een variant van de mutatietheorie uitgesproken. Zij opperen de theorie dat de evolutionele ontwikkeling zou kunnen worden verklaard door grote mutaties van plotselinge aard, macromutaties genaamd. Maar er bestaan zo weinig bewijzen voor deze theorie dat zij door de grote meerderheid der geleerden wordt verworpen.

Zo zou bijvoorbeeld elke plotselinge grote verandering in een teer en zeer fijn afgesteld orgaan zoals het oog of het oor, naar alle waarschijnlijkheid resulteren in het verlies van het gezichtsvermogen of van het gehoor, hetgeen te meer treft als wij ons realiseren dat een dergelijke verandering „volkomen willekeurig” zou zijn!

Zou er met ons oog ook maar het

minste of geringste mis gaan, of zou er ook maar iets aan veranderen, dan zou het voor ons geen enkel nut meer hebben! Stelt u zich maar eens voor dat het netvlies zou ontbreken of dat de gezichtszenew niet goed zou zijn bevestigd of dat de lens te klein, te groot of niet doorzichtig genoeg zou zijn, of dat de afmetingen van het oog zelf niet zouden deugen! Hoe moet men zich dan indenken dat een zo gecompliceerd orgaan als dat oog „plotseling” zou zijn geëvolueerd, in één „gigantische creatieve sprong”?

Het is duidelijk dat de evolutietheorie niet op een betrouwbare en degelijke basis rust. Het is een bijzonder hardnekkige theorie, gebaseerd op tal van speculaties, veronderstellingen, gissingen, goed vertrouwen en hypothesen waarbij de wens de vader van de gedachte is. Alleen al uit het oogpunt van waarschijnlijkheid is de kans dat een menselijk wezen in drie miljard jaar uit voorhistorisch schuim zou kunnen „evolueren” tot een dertig biljoen cellen tellend organisme van ongelofelijke complexiteit voorzien van ogen, oren, een neus, tanden, ledematen, een spijsverteringsstelsel, een skelet, een bloedsomloop en een verbazingwekkend stel hersenen met een geestelijk vermogen dat de mens volkomen onderscheidt van elk dier en elke plant op aarde, nog niet 1 op het totale aantal atomen dat het ons bekende universum naar schatting bevat!

Waarom, zo vragen de aanhangers van het scheppingsbeginsel, geloven de evolutionisten dan dat hun theorie juist is, en twisten zij alleen over de technische aspecten die er een rol bij spelen?

### De menselijke kant der wetenschap

De beste verklaring is misschien wel die welke werd vastgelegd door de befaamde Amerikaanse bioloog Joseph Wood Krutch, die schreef: „Tal van biologen hebben momenten waarop zij toe moeten geven dat het leven uiteindelijk zowel een groot raadsel als een groot wonder is; maar veelal zijn zij te onherroepelijk gebonden aan *mechanistische dogma's* en zijn zij te bang voor de *hatelijke opmerkingen van hun collega's*, waardoor zij er zelfs dan omheen blijven draaien als hun eigen logica hen dwingt toe te geven dat de algemeen aanvaarde uitgangspunten in geen

enkel opzicht geheel bevredigen” (*The Great Chain of Life*, blz. 163).

Deze befaamde bioloog was getroffen door de feilbare, menselijke kant van de wetenschap — de kant waar de menselijke natuur, vooroordelen, vastgeroeste opinies en vooringenomenheden een grote rol spelen. Hij ontdekte dat men de wetenschapsbeoefenaars nooit een rationeel, wetenschappelijk aanvaardbaar alternatief voor de evolutietheorie heeft gegeven.

Een andere schrijver, Fritz Kahn, formuleerde de vraag aldus: „Wij worden tegenwoordig gebiologeerd door het evolutionaire denken dat 150 jaar geleden bij Kant en Laplace een aanvang nam in de astronomie, bij Thomas Vuckle en Herder in de geschiedenis, en bij Buffon, Lamarck en Darwin in de biologie”. Hij vervolgt: „Wij, de kinderen van die generaties, denken *automatisch* in termen van evolutie...” (*Design of the Universe*, blz. 202).

Het is volkomen duidelijk dat men het dogma van de evolutie in de plaats heeft gesteld van het middeleeuwse theologische dogma.

### Een alternatief voor de evolutietheorie

Er bestaat een alternatief, zowel voor de theologische dwalingen van vele aanhangers van het scheppingsbeginsel als voor de opvattingen van de evolutionisten.

De Bijbel zegt heel simpel: „In den beginne [in het een of andere ver achter ons liggende, niet nader aangeduide tijdvak] schiep God de hemel en de aarde” (Genesis 1:1). Die bewering is volkomen in overeenstemming met de empirische kennis, bijeengebracht door natuurkundigen, astronomen en biologen. Zodra wetenschapsmensen de kwestie van de oorsprong van alle dingen aanroeren, moeten zij toegeven dat de wetenschap geen antwoord heeft kunnen aandragen dat „bewijst” hoe en wanneer het universum of het leven een aanvang nam. De vraag naar de oorsprong onttrekt zich aan wetenschappelijke proefnemingen.

Waarom willen velen dan niet toegeven dat het volkomen logisch, plausibel en juist is de bijbelse verklaring dat God het universum en het leven schiep, te aanvaarden? De verklaring is dat het geloof in de schepping te dikwijls gecombineerd is

# *De wereld heeft het ene bijgeloof ingeruild tegen het andere. De ijzeren hand van de middeleeuwse theologen is vervangen door de geleerde vuist van de evolutionisten.*

geworden met allerlei onwetenschappelijke aspecten. Velen die weliswaar persoonlijk in de schepping geloven, begrijpen niet helemaal wat de bijbelse openbaring met betrekking tot de schepping inhoudt.

Zowel wetenschapsmensen als theologen nemen aan dat de Bijbel beweert dat hemel en aarde 6000 jaar geleden werden geschapen, en wel op grond van een destijds door aartsbischop Ussher opgestelde chronologie.

Het feit blijft echter bestaan dat zowel theologen als wetenschappelijke onderzoekers ten onrechte tot deze conclusie zijn gekomen. De Bijbel nagelt het tijdstip van de schepping nergens vast. Er staat alleen maar: „In den beginne...”

## **Onveranderlijkheid der soorten**

Het tweede grote terrein van onbegrip heeft betrekking op de controverse over wat volgens de theologen en volgens de beoefenaren der natuurwetenschappen beschouwd diende te worden als de juiste omschrijving van de dier- en plante-„soorten” die in Genesis worden genoemd, en die zich elk „naar zijn aard” vermenigvuldigen (Genesis 1:11, 12, 21 enz.). Op het voornoemde congres bleek duidelijk dat de evolutionisten *in de veronderstelling verkeerden* dat de in Genesis bedoelde „soorten” betrekking hadden op *elke* soort en variëteit als zijnde afzonderlijke scheppingen van godswege. Zij brandmerkten deze opvatting van de biologie als belachelijk en volslagen onlogisch, en voegden eraan toe dat zij in flagrante tegenstelling was tot wat in de wereld tegen natuur werd waargenomen.

Dezelfde evolutionisten waren verbaasd te vernemen dat de moderne aanhangers van het scheppingsbeginnel in het geheel niet in een dergelijke „onveranderlijkheid van de soorten”

geloven. De Bijbel stelt immers alleen maar dat elke „aard” zich naar zijn eigen „aard” vermenigvuldigt, aldus het betoog van laatstgenoemden. De grenzen tussen verschillende soorten worden in de Bijbel niet specifiek aangeduid. Dit is een rechtmatig terrein van onderzoek voor de biologen.

De ontwikkelingsgeschiedenis van de aardkorst is in gebreke gebleven onweerlegbaar bewijsmateriaal voor een continue verandering op te leveren. Na meer dan 100 jaar van intensief onderzoek komen er nog steeds hiaten voor in de fossiele overblijfselen van de meest elementaire plante- en diersoorten!

Maar laten wij nog een stap verder gaan. Het feit dat elke „soort” zich naar zijn eigen aard vermenigvuldigt, houdt in het geheel niet in dat er binnen het raam van elke in Genesis bedoelde soort geen variaties kunnen optreden.

Er bestaan vele variëteiten in honden, paarden en katten. Toch behoort elk dezer variëteiten nog steeds tot hetzelfde oorspronkelijke soort. Een Siamese kat blijft een kat; een Clydesdale blijft een paard; een pekingees blijft een hond. Deze varianten vormen geen bewijs voor organische evolutie. Varianten zijn alleen maar nieuwe variëteiten binnen de oorspronkelijke Genesissoorten; zij betekenen niet een evolutie tot volkomen nieuwe soorten. Varianten zijn zowel toe te schrijven aan mutaties als aan de erfelijke karakteristieken van planten en dieren, maar zijn *geen* geheel nieuwe levensvormen!

Zo leert b.v. Genesis dat God een man en een vrouw schiep — één echtpaar, Adam en Eva. In Genesis staat verder dat Eva een „moeder aller levenden” is (Genesis 3:20). Dat

betekent dat alle rassen of variëteiten der mensheid van Adam en Eva afstammen en samen de species „mens” vormen.

Er bestaat dus geen tegenstelling tussen de bijbelse lezing en de biologische feiten.

## **Een nieuwe religie**

De meeste mensen hebben nooit het ware bijbelverhaal begrepen. Weenigen hebben zich ooit in de Bijbel verdiept om na te gaan wat daar werkelijk staat geschreven. Tal van misleide theologen hebben de Bijbel verkeerd geïnterpreteerd, en al even slecht geïnformeerde wetenschapsmensen namen, toen zij zagen dat de theologen ongelijk hadden, aan dat de Bijbel het eveneens mis had.

Het gevolg was dat evolutionisten godsdienst verwierpen. Maar door dat te doen vonden zij een nieuwe religie uit: het dogma der evolutie.

Het woord „religie” betekent: een zaak, een beginsel of een stelsel van geloofsopvattingen waaraan met ijver en overtuiging wordt vastgehouden. Het geloof in de evolutie beantwoordt aan deze omschrijving.

De wereld heeft het ene bijgeloof ingeruild tegen het andere. Het religieuze dogma heeft moeten wijken voor de stormloop van het geloof in de evolutie. De ijzeren hand van de middeleeuwse theologen is vervangen door de geleerde vuist van de evolutionisten.

Zowel de moderne geloofsleer der evolutie als de middeleeuwse religie die van het oude Babylon werd geërfd, verkeren in dwaling. Door beide partijen over het hoofd gezien en verkeerd begrepen is het simpele, op feiten berustende, logische relaas van de Bijbel dat in overeenstemming is met de erkende waarheden van de wetenschap! □

# IS EVOLUTIE EEN RELIGIE?

**I**S DE wetenschap in staat, organische evolutie óf schepping als een onomstotelijk feit vast te stellen?

De fundamentele vereiste van iedere wetenschappelijke theorie is dat ze door herhaalde experimenten kan worden waargenomen en op de proef gesteld. Toch zijn de fundamentele processen van schepping noch evolutie door rechtstreekse waarneming bewezen geworden.

Geen mens heeft b.v. ooit de wonderbaarlijke schepping van planten en dieren waargenomen. Evenmin heeft iemand ooit de evolutie van nieuwe organen waargenomen of de geleidelijke evolutie van ingewikkelde organismen uit eenvoudiger organismen.

Het enige wetenschappelijke bewijs voor zowel evolutie als schepping is indirect bewijsmateriaal, hetgeen niet aan de maatstaf van directe waarneming beantwoordt.

## Mogelijkheid tot weerlegging

Wetenschappelijke theorieën moeten ook „logenstrafbaar” zijn. D.w.z. wetenschapsbeoefenaars moeten experimenten of waarnemingen kunnen ontwerpen die in aanleg de theorie zouden kunnen weerleggen, vóór het hen mogelijk is over de juistheid of onjuistheid van een theorie te beslissen.

Evolutionisten en zij die een afzonderlijke schepping aanhangen hebben getracht hun respectieve stellingen op basis van redenering en logica te weerleggen. Maar wetenschappelijke gegevens die *afdoende konden bewijzen* dat hetzij evolutie, hetzij schepping onjuist was en waarover beide partijen het eens konden worden, zijn nog niet gevonden.

De wonderen der schepping die de aanhanger van het scheppingsbeginsel aanvoert, kunnen niet door herhaalde experimenten wetenschappelijk worden gecontroleerd.

Anderzijds hebben evolutionisten met betrekking tot hun theorie zoveel slagen om de arm gehouden dat

ogenschijnlijk tegenstrijdige bewijzen op een of andere wijze met de theorie stroken. Indien b.v. overgangsvormen niet in fossiele vorm worden aangehouden, verklaart een evolutionist dat deze overgangsvormen niet gefossiliseerd zijn of dat de gesteenten met deze overblijfselen door erosie allemaal zijn verdwenen. Indien er plotseling vele nieuwe fossiele vormen verschijnen, stelt de evolutionist de hypothese van een „snelle evolutie”. Indien twee dieren zó sterk op elkaar lijken dat dit op basis van het normale theoretische patroon der evolutieleer onverklaarbaar is, stelt de evolutionist de hypothese van een „parallele evolutie” of „convergerende evolutie”.

Dr. Paul Ehrlich en dr. L.C. Birch, biologen respectievelijk aan de Stanford Universiteit en de Universiteit van Sydney, hebben het probleem in *Nature* samengevat: „Onze evolutietheorie is er een geworden . . . die niet door enigerlei mogelijke waarneming kan worden weerlegd. Iedere denkbare waarneming kan erin worden ondergebracht. Ze valt dus 'buiten de empirische wetenschap' maar is niet noodzakelijkerwijs onjuist. Niemand kan methoden bedenken om haar te controleren. Ideeën, hetzij zonder basis, hetzij gebaseerd op een paar laboratoriumexperimenten die met behulp van buitengewoon vereenvoudigde systemen zijn verricht, zijn tot ver buiten de grenzen van hun geldigheid gangbaar geworden. Ze zijn deel geworden van een evolutionair dogma dat door de meesten onzer als deel van onze opleiding wordt aangenomen” (*Nature*, 22 april 1967).

Daar evolutie noch schepping vatbaar is gebleken voor logenstraffing en geen van beide door rechtstreekse waarneming van hun fundamentele processen kan worden bewezen, blijven zowel evolutie als schepping in feite ten achter bij de strenge criteria der empirische wetenschap. Het geloof in evolutie of in schepping is

derhalve ten dele op wijsgerig of religieus geloof gegrondvest.

## Evolutie vereist geloof

Evolutie heeft nog uit anderen hoofde het karakter van een geloof. Na meer dan honderd jaar onderzoeken, experimenteren en theoretiseren ontbreekt het de evolutietheorie nog steeds aan het doorslaggevend bewijs dat geleverd wordt door vier beslissende onderzoeksmethoden.

Ten eerste bestaat er geen historisch bewijs voor de evolutionaire *oorsprong* van het leven of het uitgroeien ervan tot verscheidenheid.

Ten tweede is er een systematische afwezigheid van de overgangsvormen waaruit de evolutionaire ontwikkeling van voorname groepen planten en dieren zou blijken.

Ten derde hebben de evolutionisten geen bevredigend mechanisme voor veranderingen. Men heeft niet aangevoerd dat mutaties veranderingen teweeg kunnen brengen van de vereiste grootte om nieuwe organen en hoe langer hoe ingewikkelder levensvormen voort te brengen.

En ten slotte hebben de evolutionisten geen bevredigende mechanismen om te verklaren hoe de eerste cel zich zou hebben kunnen ontwikkelen.

Daar het de organische evolutie noemenswaardige steun van alle vier van deze beslissende factoren ontbreekt, kan de theorie niet worden beschouwd als een vaststaand feit, noch zelfs als een zeer waarschijnlijke verklaring voor de oorsprong of de ontwikkeling van het leven. Het is duidelijk dat de evolutionaire dogmatiek grotendeels op een wijsgerig of religieus geloof moet steunen.

De evolutie doet zich ook om een andere reden als een religieus geloof kennen. *Ze beperkt het geloof in een godheid.* Evolutionisten moeten óf geloven dat er geen opperwezen bestaat óf dat hij geen actieve rol in de natuurlijke wereld speelt. Deze conclusie is niet wetenschappelijk maar wijsgerig en religieus. □

# EN SCHEPPING WETENSCHAP?

**K**AN schepping gelden als een deugdelijke wetenschappelijke theorie? Of houdt ze, zoals haar critici beweren, een ontkenning in van objectieve bewijzen ten gunste van een nauwelijks bemantelde religieuze dogmatiek?

## Het vraagstuk van de oorsprong

Wanneer wetenschapsbeoefenaars zich aan de bestudering van herkomsten zetten, dienen zij te beseffen dat de wetenschappelijke methodiek niet in staat is alle vragen te beantwoorden. Bovendien is het *geen vereiste dat de waarheid op het gebied van herkomsten uitsluitend binnen het domein van de wetenschap ligt*.

Vele evolutionisten leggen er de nadruk op dat de wetenschap bij het bestuderen van herkomsten alleen theorieën kan onderzoeken die volkomen wetenschappelijk zijn — waarbij ze tijdelijk vergeten dat de evolutie-leer zelf niet aan dit vereiste voldoet.

In werkelijkheid vallen vele aspecten van wetenschappelijke theorieën inzake herkomsten technisch buiten de empirische wetenschap. Indien echter enig onderdeel van een oorsprongstheorie door de wetenschap kan worden bestudeerd, dan is dat deel van de theorie een deugdelijk onderwerp voor wetenschappelijke discussie. De afwijzing van schepping omdat deze het bovennatuurlijke omvat — iets dat buiten de empirische wetenschap ligt — is niets meer dan evolutionaire dogmatiek.

De mogelijkheid van een Schepper is een gepaste vraag binnen de studie van herkomsten. De overweging der wetenschappelijke gevolgtrekkingen van deze mogelijkheid behoort deel van het wetenschappelijk onderricht uit te maken. Speciaal met het oog op de ontoereikendheid der evolutie-theorie betekent de uitsluiting van een wetenschappelijke scheppings-theorie uit het onderricht in de cwetenschap, dat jonge geesten bevooroordeeld worden tegen de onpartijdige evaluatie van wetenschappelijke gegevens. Alle logische opvattingen

omtrent oorsprong moeten door de wetenschap in aanmerking worden genomen óf wetenschapsbeoefenaars zouden zich moeten onthouden het vraagstuk van de oorsprong in overweging te nemen.

## De wetenschappelijke grenzen der schepping

Schepping kan, juist krachtens haar aard, geen beslissende bewijzen aan de wetenschappen ontnemen. Toch wordt ze gesteund door bewijzen afkomstig uit de biologie, de genetica en de biochemie. En ze verklaart bewijsmateriaal afkomstig uit vergelijkende anatomie, paleontologie en de geologie.

De scheppingsconceptie voldoet bovendien aan twee der vereisten voor een wetenschappelijke theorie voor herkomsten. Zij wordt gesteund door de beschikbare gegevens en het brengt de daarmee verband houdende takken der wetenschap in een begrippenkader onder.

Maar wat nog belangrijker is: *schepping houdt duidelijke wetenschappelijke gevolgtrekkingen in*. Indien de natuurlijke wereld geschapen is, kunnen de betrekkingen tussen levende organismen, de geschiedenis van het leven en vele andere wetenschappelijke kwesties slechts binnen een scheppingsmodel ten volle worden begrepen.

Schepping is derhalve een gepast thema voor wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke theorieën.

Sommige aanklachten der evolutionisten zijn echter dikwijls juist gebleken. Vele aanhangers van het scheppingsbeginsel hebben bepaalde wetenschappelijke feiten genegeerd of zo verwrongen dat ze in hun vooropgestelde wetenschappelijke opvattingen pasten. Waarheid op godsdienstig gebied vereist niet perversie der wetenschap.

Het voornaamste voorbeeld van religieuze leerstellingen dat de onverantwoorde, onwetenschappelijke conclusies van vele moderne aanhangers der scheppingsleer bepaalt, is het

geloof van sommigen van hen dat de aarde slechts een paar duizend jaar oud is. Hieruit vloeit het geloof voort dat de overgrote meerderheid der aardlagen waarin fossielen voorkomen tijdens de zondvloed van Noach is afgezet.

De wetenschapsmensen die het scheppingsbeginsel aanhangen en deze „zondvloed”-opvatting der geologie huldigen, zijn niet in staat geweest het overvloedige bewijsmateriaal te verklaren dat tegen hun theorie pleit. In de meeste gevallen zijn hun „wetenschappelijke” zienswijzen gebaseerd op opvattingen van theologen die zelf in verwarring verkeren omtrent hetgeen de Bijbel leert. (Ironisch genoeg verplicht de Bijbel nergens tot deze „zondvloed”-opvatting der geologie noch tot het geloof dat de aarde slechts een paar duizend jaar oud is.)

De wetenschapsbeoefenaars hebben alle redenen dergelijke ongegronde, niet-wetenschappelijke meningen te verwerpen.

De moderne scheppingsconceptie hoeft geen irrationeel geloof te zijn, een zonder materiële of logische bewijzen aanvaard geloof. Het volledige begrip ervoor dient zowel op wetenschappelijke gegevens als op logica gebaseerd te zijn, alsook op de bewijzen waarover men door een juist begrip van de bijbelse gegevens de beschikking krijgt. Binnen de wetenschap kan een gepast en wetenschappelijk scheppingsmodel wetenschappelijke kennis der natuurlijke wereld onderbrengen in het kader der schepping.

Als wetenschappelijke theorie is een schepping veelbelovend, ofschoon ze nog maar door enkele wetenschapsbeoefenaars is onderzocht. Ze is de aandacht van heel de wetenschappelijke gemeenschap waard. En als basis voor het gedrag in 's mensen persoonlijk leven en de organisatie der maatschappij zijn de gevolgtrekkingen van een schepping zelfs nog groter. □

Cliff C. Marcussen

# DE TIEN GEBODEN

## archaische code of eeuwige wet?

Steeds talrijker worden de theologen die beweren dat de tien geboden archaisch en uit de tijd zijn. Moeten de tien geboden herschreven worden?

door William F. Dankenbring

**D**E FILM *De Tien Geboden* is een der grootste speelfilms die ooit uit Hollywood zijn gekomen. Hoofdrolspelers in de film zijn Charlton Heston als Mozes en Yul Brynner als de farao van de Exodus.

Miljoenen mensen hebben deze uitzonderlijke film in de bioscoop gezien. Tegen het einde van het verhaal leidt Mozes de kinderen Israëls dwars door de tot muren van water opgestuwde Rode Zee de woestijn van het schiereiland Sinaï in tot aan de voet van de gelijknamige berg.

Temidden van het geweld van donder en bliksem beklimt Mozes de steile, door aardschokken trillende berg. Daar vereeuwigd God zelf de tien geboden op onvergankelijk materiaal. Met zijn eigen vinger schrijft Hij deze wetscode op stenen tafelen en geeft die aan Mozes.

Het is een verhaal vol drama, maar is het slechts een legende? Zijn de tien geboden nog geldig voor onze tijd?

### De tien geboden contra de „nieuwe moraal”

Enige jaren geleden vertelde een Engelse predikant zijn gemeente dat het vaak moreel verantwoord was de tien geboden te overtreden en dat het soms het „summum van immoraliteit” was naar deze geboden te handelen. Deze voorganger, Harry Edwards, landelijk deken van Horn-

sey en predikant van de St. Michaelkerk in Highgate in Noord-Londen, noemde de geboden „de verschrikkelijke tien” en verzekerde zijn gehoor: „Ik kan me vele gevallen indenken waarin stelen gerechtvaardigd kan zijn”. En hij voegde eraan toe: „Gij zult niet doden” is een gebod dat door allerlei uitzonderingen is uitgehold”.

De meningen zijn evenwel verdeeld op dit punt. Ernest Hauser verklaart in *Reader's Digest*: „De tien geboden zijn en blijven voor ons de fundamentele ethische code”.

Dr. Joseph Fletcher, schrijver van *Situation Ethics: The New Morality*, is van mening dat de tien geboden aldus zouden moeten worden geformuleerd: „Gij zult niet begeren — *als regel*”. „Gij zult niet echtbreken — *als regel*”.

Sommigen gaan nog verder. G.W. Groth, leider van de Metropolitan Unified Church te Londen, die een extreem standpunt inneemt, verklaarde: „Wij moeten de geboden herschrijven. De tien geboden zijn dood en er is geen smid in 't hele land die de bijbelse geboden weer maken kan.” Hij voegde eraan toe: „Elke poging de tien geboden te moderniseren is daarom tot mislukking gedoemd. Men zou ze zó ingrijpend moeten veranderen dat ze onherkenbaar zouden worden.”

Deze voorbeelden illustreren hoe

uiteenlopend men heden ten dage over de tien geboden denkt.

Zijn de tien geboden verouderd? Moeten zij enigszins worden aangepast — of desnoods drastisch worden herzien — voor onze generatie van hier en nu?

Waar en wanneer is deze wetscode ontstaan en voor wie was zij bestemd?

### Herkomst van de tien geboden

Algemeen heerst de mening dat zij door Mozes zijn opgesteld, toen hij bij de berg Sinaï vertoefde. Sommige geleerden hebben echter getracht de voorschriften die in de tien geboden zijn neergelegd, terug te voeren tot het oude Babylon.

In de traditionele en de moderne orthodoxe opvattingen wordt geleerd dat de tien geboden Hebreeuwse wetsvoorschriften waren die ongeveer 3500 jaar geleden aan het oude Israël zijn gegeven, toen een groep rondzwervende Israëlieten de woestijn van het schiereiland Sinaï binnentrok.

Om de werkelijke oorsprong van de tien geboden te ontdekken moeten we eerst weten wat de Bijbel verstaat onder „zonde” en wanneer „zonde” voor het eerst voorkwam.

In het Nieuwe Testament staat een duidelijke definitie van wat zonde is. De apostel Johannes schreef: „... want de zonde is de wetsovertreding” (1 Johannes 3:4, *Leidse Vert.*).



Wanneer zonde bestaat, moet er dus ook een wet bestaan!

De apostel Paulus voegde hier aan toe: „... waar geen wet is, is ook geen overtreding” (Romeinen 4:15) — d.w.z. geen zonde! En toch lezen wij Paulus' woorden: „Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods” (Romeinen 3:23). Als *allen* gezondigd hebben en als zonde de overtreding van de wet is, dan moet er toch zeker een wet zijn die al in Adams tijd bestond en tot in deze eeuw nog voortduurt!

Hieruit zijn twee conclusies te trekken: 1) Er was een wet van kracht vóór de tijd van Mozes, toen hem op de berg Sinaï de tien geboden werden gegeven; en 2) er is een wet van kracht sinds de dood van Jezus Christus.

De vraag is nu, welke wet? Laten wij dit eens nagaan.

### De wet vóór Mozes

Ten einde te weten te komen welke wet vóór Mozes bestond, moeten wij de Bijbel erop naslaan.

Het eerste van de tien geboden luidt: „Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben” (Exodus 20:3). Is dit gebod ontstaan te midden van de rook en het vuur op de berg Sinaï?

In het boek Genesis lezen wij dat Jakob, die bijna driehonderd jaar vóór Mozes leefde, de gelofte aflegde dat hij de ware God trouw zou dienen (Genesis 28:10-22). Later, toen hij een gezin en een groot huishouden had, beval hij allen die daarvan deel uitmaakten: „Doet weg de vreemde goden, die in het midden van u zijn, en reinigt u, en verandert uw kleren. En laat ons ons opmaken, en optrekken naar Beth-El; en ik zal daar een altaar maken voor die God...” (Genesis 35:2-3).

Afgoderij werd dus lang vóór het gebeuren op de Sinaï als zonde, als overtreding van de wet, aangemerkt! Wij lezen: „Toen gaven zij Jakob al die vreemde goden, die in hun hand waren...” (vers 4). In het eerste en het tweede gebod, zoals die in de Statenvertaling en de meeste andere vertalingen van de Bijbel worden vermeld, is sprake van twee soorten afgoderij (Exodus 20:3-6). Dit onder-

scheid is bij de joden zo gebleven en het wordt reeds vermeld in de tijd van Josephus (37-100 n.Chr.). (Zie *Joodse Oudheden*, boek III, hfdstk. 5, par. 5.) In later tijd echter werden in de traditie van de Rooms-Katholieke Kerk de eerste twee geboden samengevoegd en het laatste gebod in tweeën gesplitst. De Lutherse Kerk volgde dit voorbeeld, maar de meeste protestantse kerkgenootschappen hebben de originele versie zoals die in Exodus 20 voorkomt, gehandhaafd.

De specifieke soort afgoderij die in het eerste gebod wordt verboden, is het hebben van andere goden dan de ware God. Een geheel ander soort van afgoderij wordt in het tweede gebod verboden. Dit richt zich namelijk tegen het gebruik van gesneden beelden of gelijkenissen als voorstelling van God of van aanbeden menselijke wezens. Het verbiedt het volk zich te buigen voor dergelijke beelden of ze te dienen. Het is zonde — een van de tien doodzonden!

### Het derde gebod

Het volgende gebod: „Gij zult de Naam van de Heer God niet ijdelijk gebruiken” (Exodus 20:7), bestond eveneens al lang vóór Mozes.

Vóór de tijd van Mozes profaneerden en lasterden de Kanaänieten Gods naam door die ijdelijk te gebruiken. God beval het volk van Israël: „... naar de werken van het land Kanaän, waarheen Ik u breng, zult gij niet doen... en de Naam van uw God zult gij niet ontheiligen... Want de lieden van dit land, die vóór u geweest zijn, hebben al deze gruwelen gedaan; en het land is onrein geworden” (Leviticus 18:3, 21, 27).

Merk op dat God Mozes en Israël voorhield dat de vorige generaties die in Kanaän hadden gewoond, het land hadden bezoedeld; en een van de dingen waardoor zij zichzelf bezoedeld hadden, was het ontheiligen van Gods naam!

### Het gebod betreffende de Sabbat

Het vierde gebod luidt: „Gedenkt de sabbatdag, dat gij die heiligt” (Exodus 20:8). Merk op dat God zei: „Gedenkt de sabbatdag...” Dit alleen al bewijst dat de sabbat al vóór Mozes in de wet voorkwam.

De sabbatdag wordt voor het eerst vermeld in Genesis 2:2-3: „Toen nu God op de zevende dag volbracht had Zijn werk, dat Hij gemaakt had, heeft Hij gerust op de zevende dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had. En God heeft de zevende dag gezegend, en die geheiligd [dat wil zeggen haar voor een *gewijd* doel opzij gezet]...”

Hier ligt het bewijs dat het gebod aangaande de sabbat sinds de schepping van kracht is. En Jezus bevestigde dat. Tegen zijn discipelen zei Hij: „De sabbat is gemaakt om de mens, niet de mens om de sabbat” (Markus 2:27).

Er zijn meer bewijzen. In Exodus 16 vertelde God het volk Israëls, weken vóórdat het bij de berg Sinaï kwam: „Morgen is de rust, de heilige sabbat des Heren!” (Exodus 16:23.) Israël was jaren lang door de Egyptenaren geknecht geweest. De Israëlieten waren gedwongen geweest op de sabbatdag te werken als op elke andere dag van de week en zij wisten niet meer wanneer de sabbat was. Daarom openbaarde God hen de sabbat door middel van wonderen, vóórdat zij bij de berg Sinaï kwamen (zie Exodus 16). Toen sommigen van hen (toen zij nog niet bij de Sinaï waren gekomen) in strijd met Gods bevel op de sabbatdag manna gingen verzamelen, zei God: „Hoe lang weigert gij Mijn geboden en Mijn wetten te houden?” (vers 28).

Dit is een ondubbelzinnig bewijs te meer dat de sabbat — en de gehele wetcode in kwestie — al van kracht was vóórdat Mozes op de berg Sinaï de tien geboden ontving.

### Ouders, doodslag en echtbreuk

Het volgende gebod dat hen werd gegeven, luidt: „Eert uw vader en uw moeder...” (Exodus 20:12). Uit het verhaal van Genesis blijkt dat dit gebod al eerder van kracht was.

In de dagen van Noach, na de zondvloed, deed Noach iets verkeers. Hij werd dronken en viel als gevolg van zijn roes in zijn tent in slaap, geheel naakt (Genesis 9:20-21). Zijn kleinzoon Kanaän zag hem in deze toestand en gaf blijk van oneerbiedigheid en minachting voor zijn grootvader (vers 24). Toen Noach erachter kwam wat Kanaän had gedaan, vervloekte hij hem. Geïnspi-

reerd door God sprak hij een goddelijke profetische vloek over hem uit — dat Kanaän en zijn afstammelingen knechten zouden zijn (vers 25-27).

Eerbied voor de ouders zal menig- en misschien ouderwets vinden, maar dat betekent nog niet dat het iets is dat uit de tijd is. In westerse landen lapt de jeugd dit gebod gewoonlijk aan zijn laars en stoort zich er niet aan.

Hoe staat het met het volgende gebod: „Gij zult niet doodslaan [een moord begaan]” (Exodus 20:13)? Deze wet bestaat reeds vanaf het begin van het menselijke leven op aarde. Kaïn, de eerstgeboren zoon van Adam en Eva, was jaloers op zijn broer Abel. Toen hij hem eens alleen in het veld aantrof, doodde hij hem (Genesis 4:8). God zelf riep Kaïn ter verantwoording voor zijn misdaad en sprak een vloek over hem uit. Kaïn werd verbannen, omdat hij had gezondigd door het gebod tegen doodslag te overtreden (vers 9-16).

Het gebod „Gij zult niet echtbreken” (Exodus 20:14) was ook reeds wet vóór de tijd van Mozes. Jozef, een kleinzoon van Abraham, leefde bijna tweehonderd jaar vóór Mozes. Toen hij in Egypte bij Potifar in dienst was, probeerde Potifars vrouw hem te verleiden. Jozef was een knappe, flinke jonge man en zij had haar zinnen op hem gezet (Genesis 39:5-6).

Brandend van onkuise begeerte probeerde zij hem te verleiden echtbreuk met haar te plegen. Op een dag, toen zij met hem alleen was, zei zij: „Lig bij mij!” (Vers 7.)

Maar Jozef, een man van karakter en moreel onkreukbaar, wees haar aanbod zonder meer af met de woorden, „Hoe zou ik dan dit een zo groot kwaad doen, en *zondigen* tegen God!” (Vers 9.)

### De overige geboden

Het gebod „Gij zult niet stelen” (Exodus 20:15) was ook al een wet van vóór Mozes' tijd. Toen Jakob voor zijn schoonvader Laban werkte, kwam hij met hem overeen dat zijn loon zou bestaan uit al het gespikkelde en gevlekte vee en geiten die geboren zouden worden (Genesis 30:28-32). Toen zei Jakob: „... al wat niet gespikkeld en gevlekt is onder de

geiten en bruin onder de lammeren, dat zij bij [door] mij gestolen” (vers 33). Stelen was dus al verkeerd vóór Mozes' tijd.

En liegen? „Gij zult geen valse getuigenis spreken...” luidt één der tien geboden (Exodus 20:16). Toen de aartsvader Abraham op een keer door het zuiden van Palestina reisde, verbleef hij in de stad Gerar. Bevreesd dat de mensen daar hem zouden doden en zijn mooie vrouw Sara wegnemen, vertelde Abraham een leugen door te zeggen: „Zij is mijn zuster” (Genesis 20:2). Dit leugentje om bestwil (Sara was in werkelijkheid zijn halfzuster — in die tijd was het nog niet verkeerd met een naaste verwante te trouwen) zou rampzalige gevolgen hebben.

Denkende dat Sara ongetrouwd was, nam de plaatselijke heerser Abimelech haar als een van zijn bijvrouwen. In de nacht sprak God tot koning Abimelech en waarschuwde hem Sara niet aan te raken. Hevig geschrokken stuurde Abimelech Sara onmiddellijk naar Abraham terug. En hij berispte deze met de woorden: „Wat hebt gij ons gedaan? ... dat gij over mij en mijn koninkrijk een grote zonde gebracht hebt? Gij hebt daden met mij gedaan, die niet zouden gedaan [moeten] worden” (vers 9).

Wat had Abraham in feite gedaan? Hij had gelogen. Hij had het betreffende gebod overtreden, meer dan 400 jaar voordat Mozes en de Israëlieten bij de Sinaï kwamen!

Het laatste gebod, dat tegen het begeren is gericht, was ook al van kracht in de tijd van Mozes. De eerste daad door begeerte ingegeven vond reeds plaats in de tijd van Adam en Eva. Toen zij aten van de boom der kennis van goed en kwaad (Genesis 3:5-7), overtraden zij een hele reeks van Gods geboden. Eva, in de verwachting dat zij door het eten van de vrucht zo wijs zou worden als een god, *begeerde* de vrucht. Daarna *stal* zij de vrucht die niet van haar was en gaf die bovendien aan Adam. Door van de verboden vrucht te eten, *onteerden* zij beiden hun schepper en vader — *God*. Ook *gebruikten* zij Gods naam *ijdellijk*. Daar zij Hem toebehoorden en zijn door Hem geschapen zoon en dochter waren,

brachten zij zijn naam tot schande door Hem ongehoorzaam te zijn. Tenslotte begingen zij de zonde van *afgoderij* en overtraden daarmee het eerste gebod, want in feite aanbaden zij de duivel en gehoorzaamden zij hem boven God. En in figuurlijke zin bogen zij zich voor het beeld van de slang in plaats van God te gehoorzamen (Genesis 3:1-5, 13).

Satan, de duivel, in de gedaante van een slang, had uiteraard een ander gebod overtreden. Hij loog tegen hen over de vermeende „verborgen kracht” van de vrucht, dat die hen gelijk zou maken aan God met de belofte van eeuwig leven (Genesis 3:4-5).

### Wat gebeurde er op de Sinaï?

Als de tien geboden reeds stuk voor stuk van kracht waren vóór de tijd van Mozes, wat gebeurde er dan eigenlijk op de berg Sinaï, toen het volk van Israël aan de voet van de berg was gelegerd?

Het antwoord is dat God het volk geen nieuwe, speciaal voor de Israëlieten ontworpen ethische en morele code gaf, maar veeleer voor hen de tien fundamentele geestelijke beginselen herhaalde — de tien geboden die reeds vanaf de schepping van kracht zijn geweest! Tijdens het verblijf van de Israëlieten in Egypte en hun verdrukking en slavernij daar, waren zij verstrikt geraakt in een hen volkomen vreemde, goddeloze maatschappij. Zij hadden het contact met de ware beginselen en wetten van God verloren.

Toen zij uit de Egyptische slavernij vrij kwamen, herhaalde God dan ook voor hen zijn tien geboden en maakte ze tot een wetcode, opdat het gehele volk zou weten dat die geboden direct van Hem kwamen.

In tegenstelling tot wat algemeen wordt geleerd, zijn de tien geboden niet „de wet van Mozes”. Zij zijn geen ethische code die door Mozes onder de hete woestijnzon is opgesteld. Het bijbelverhaal zegt: „Toen sprak *God* al deze woorden zeggende...” (Exodus 20:1). God gaf de tien geboden rechtstreeks aan het volk van Israël.

Het boek Exodus vertelt ook dat Mozes veertig dagen lang op de berg Sinaï vertoefde in gesprek met God. Aan het einde van deze periode gaf

God aan Mozes, „toen Hij met hem op de berg Sinai te spreken geëindigd had, de twee tafelen der getuigenis, tafelen van steen, *beschreven met de vinger Gods*... En die tafelen waren Gods werk; het geschrift was ook *Gods geschrift* zelf, in de tafelen gegraveerd” (Exodus 31:18; 32:16).

Als wij ons door de Bijbel laten voorlichten, kan er dan enige gerechtvaardigde twijfel bestaan over de vraag van wie deze wetten afkomstig zijn?

Deze wet is van kracht geweest sinds de dagen van de schepping! Zij was al van kracht in de dagen van Adam en Eva. Wanneer de mens deze wet niet gehoorzaamt, zondigt hij en overtreedt hij de wet. En het loon of het gevolg van de zonde is de dood (Romeinen 6:23).

Maar is deze zelfde geestelijke wet ook nú nog onverkort van kracht?

#### De tien geboden afgeschaft?

Vele theologen verkondigen dat Jezus Christus kwam om de tien geboden te veranderen of af te schaffen. „Gods wet was een hard juk van dienstbaarheid”, beweren zij.

Maar Jezus zelf heeft gezegd: „Meent NIET dat Ik gekomen ben, om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen, om die te ontbinden, maar te vervullen” (Mattheus 5:17). Vervullen betekent tot de rand toe vullen, ten volle nakomen, uitvoeren — niet afschaffen of nietig verklaren!

Jezus maakte dit duidelijk toen een rijke joodse jongeling tot hem kwam met de vraag wat hij moest doen om het eeuwige leven deelachtig te worden. Nu had Jezus hem kunnen antwoorden: „Niets, jonge vriend: er bestaat geen wet meer. De tien geboden heb Ik afgeschaft. Geloof slechts in mij, dan zul je gered worden”.

Maar zei Jezus dat? Lees het verslag in Mattheus: „... doch wilt gij in het leven ingaan, ONDERHOUD DE GEBODEN” (Mattheus 19:17).

De jonge man was in twijfel. „Welke?”, vroeg hij onomwonden.

„Gij zult niet doden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; eer uw vader en moeder...” (Mattheus 19:18-19). Jezus beantwoordde zijn

vraag dus door een aantal van de tien geboden op te noemen!

#### De tien geboden in onze tijd

Vele jaren later, lang ná de kruisiging en opstanding van Christus, bevestigde de apostel Paulus dat de tien geboden nog steeds van kracht waren.

Paulus schreef aan de Romeinen: „Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet” (Romeinen 3:31).

In dezelfde brief aan de Romeinen verzekerde hij: „Zo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed” (Romeinen 7:12). De wet waarover hij hier spreekt, zijn de tien geboden — de wet die zegt: „Gij zult niet begeren” (vers 7).

In vers 14 maakt Paulus tenslotte een eind aan alle controverse. Hij zegt: „Want wij weten, dat de wet [de tien geboden] *geestelijk* is...”

Wat geestelijk is kan niet worden afgeschaft of teniet gedaan. Die dingen zijn eeuwig (2 Corinthe 4:18).

De apostel Jakobus verklaarde dat de tien geboden een wet der vrijheid zijn (Jakobus 2:10-12). Als wij deze geboden gehoorzamen, verzekeren en vestigen wij de vrijheid. Wij zijn dan bevrijd van onze slavernij in de macht van de zonde, vrij van moord, diefstal, echtbreuk en alle kwaad dat in een maatschappij optreedt waarbij de tien geboden worden overtreden.

Indien de wereld van vandaag zich aan deze wet van God zou houden,

als de mensen overal ter wereld deze onveranderlijke en onverbiddelijke geestelijke wet zouden gehoorzamen, zou de hele wereld vol stralend geluk, vol voorspoed en liefde zijn!

De tien geboden zijn een unieke wet. Zij zijn de wet van liefde! Zij berusten op Gods liefde voor de mens en zij leren ons hoe wij aan deze liefde kunnen deelhebben en een liefdevolle belangstelling voor het welzijn van onze medemens aan de dag leggen.

Daar de tien geboden een geestelijke wet zijn, een volmaakte wet, hebben menselijke wezens — die zwak en zinnelijk zijn (Romeinen 8:7) — geestelijke hulp nodig. Ten einde deze geboden te houden moet de mens berouw hebben over het leven dat hij geleid heeft, zijn overtredingen van Gods geestelijke wet. Hij moet Gods genade of vergeving aanvaarden die mogelijk is gemaakt door Jezus Christus, die zijn leven heeft gegeven als zoengeld voor onze zonden. En hij moet Gods heilige Geest in zijn geest ontvangen; dán is hij in staat Gods heilige wet in de geest te gehoorzamen (Handelingen 2:38; 5:32; Galaten 2:20).

Gods Geest geeft ons de geestelijke kracht om de tien geboden te gehoorzamen (Romeinen 8:5). Hij stort in ons hart Gods liefde uit die ons helpt de tien geboden te houden (Romeinen 5:5).

Als de gehele wereld deze ongelooflijke heilzame les zou leren, zouden alle mensen waarachtige vrede, volmaakt geluk en universele liefde deelachtig worden. □

# DE TIEN GEBODEN

De tien geboden zijn nog steeds van kracht! Maar hoe kunnen zij dan in dit ruimtetijdperk toegepast worden? Het boekje *The Ten Commandments* geeft u een duidelijke uitleg van deze fundamentele, levende wetten, en hoe ze moeten worden toegepast, ten einde een leven vol van geluk, innerlijke vrede en voorspoed te kunnen leiden. Als u de Engelse taal machtig bent, vraag dan nú uw gratis exemplaar aan.

# wat u kunt doen...

van pas komende tips voor U en UW GEZIN

## • Wees voorzichtig met zonnebaden

Miljoenen mensen zullen deze zomer weer in de zon gaan liggen bakken. Sommigen zullen bruin worden en vele anderen zullen verbranden. Vele duizenden zullen tweedegraads brandwonden oplopen! Dat wil zeggen dat zij zó erg zullen verbranden dat zij blaren krijgen.

In tegenstelling tot wat men gewoonlijk aanneemt, kan men niet vlugger bruin worden door meteen de eerste keer lang in de zon te gaan liggen. Dat kan alleen maar op een verschrikkelijk verbrande huid uitlopen. Bruin worden is een langzaam proces. Het kan zelfs 19 dagen duren voordat de huid aan de zon gewend geraakt is.

Begin dus langzaam. Blijf de eerste dag slechts ca. 15 minuten in de zon als hij op z'n hoogst staat — vooral als u een lichte huid heeft — en slechts 25-30 minuten in de morgen- of in de namiddagzon. Elke dag kunt u 5-10 minuten langer in de zon blijven liggen totdat er meer pigment gevormd wordt, zodat uw huid langer aan de zon blootgesteld kan worden.

Denk niet dat een koel windje het verbranden tegen zal houden. Uw huid ondergaat ook dan een langzaam braadproces. Denk er ook aan dat mensen met een donkere huid of mensen die reeds bruin zijn, ook kunnen verbranden. Teveel aan de zon blootgesteld zijn en te warm worden in de hete zon, is voor *iedereen* gevaarlijk!

U kunt niet op uw huidskleur op het strand afgaan om te beoordelen of u verbrand bent of niet. Uw huid wordt 8-24 uur later pas echt rood.

Ook als het bewolkt is of als u onder een parasol ligt, kunt u nog verbranden. **WEES VOORAL VOORZICHTIG** als u een lichte huid, rood haar, blauwe ogen of sproeten heeft. Meestal wordt u dan niet gemakkelijk bruin, maar verbranden doet u wél.

Zorg er bovenal voor dat u **NOOIT** in de brandende zon in slaap valt!

Er zijn een groot aantal merken zonnebrandolie verkrijgbaar met onderling verschillende werking op uw huid. U kunt zelf nagaan welk merk voor u het meest geschikt is.

Als u verbrand bent, zal een warm bad of een warme douche de pijn alleen maar erger maken. Neem liever een koud bad of een koude douche. Olijfolie op de verbrande huid heeft een verzachtend effect en gaat het uitdrogen van de huid tegen.

Voor eerstegraads brandwonden is een vitamine F-zalfje dikwijls verzachtend en pijnstillend. Twee koppen azijn in het badwater werkt ook verzachtend op een verbrande huid.

Tweedegraads verbranding kan verzacht worden door

een chlorophylzalf die gewoonlijk de pijn van een brandwond binnen 20 minuten vermindert. Derdegraads brandwonden, waarbij de gehele opperhuid en zelfs de daar onder liggende weefsels vernietigd worden, kunnen zeer gevaarlijk zijn. In deze gevallen dient u een dokter te raadplegen.

Denk eraan: verbranding door de zon is een brandwond, daarom als zodanig behandelen.

Geniet van de zomerzon, maar vergeet niet dat ernstige zonnebrand koorts, koude rillingen en misselijkheid kan veroorzaken. Vele deskundigen zijn van mening dat de huid door voortdurende blootstelling aan de zon ruw, leerachtig en rimpelig kan worden en tevens de oorzaak van huidziekten en zelfs kanker kan zijn.

## • Roei de ratten uit

Elk jaar worden er duizenden mensen door ratten gebeten. Zelfs een veel voorkomend type van voedselvergiftiging — salmonellose — kan veroorzaakt worden door het eten van voedsel dat door van ratten afkomstige bacteriën besmet is. Plaatsen die door ratten onveilig gemaakt worden, houden tevens het gevaar in van ziekten die door besmette ratten verspreid worden, zoals de builenpest waardoor miljoenen mensen gedurende de middeleeuwen de dood vonden. Builenpest, ook zwarte pest genoemd, wordt op de mens overgebracht door de rattenvlo. Het is daarom belangrijk de rattenbevolking tot een minimum te beperken. Hier volgt waar u op moet letten en wat u kunt doen:

*Aanwezigheid van ratten:* Let op uitwerpselen, holen, sporen en zelfs vettige vegen langs de plinten.

*Ontneem hun levensbehoeften:* Gezondheidsdeskundigen zijn van mening dat de beste manier om van ratten af te komen is ze hun levensbenodigdheden te ontzeggen: voedsel, water en ruimte om te nesten. U kunt dit doen door metalen vuilnisbakken met goed sluitende deksels te gebruiken. Laat geen voedsel of kruimels op de tafel of op de vloer achter. Ruim alles op waarin de ratten zouden kunnen nesten.

Alle openingen rond pijpen, luchtgaten en andere plaatsen waardoor ratten in huis kunnen komen, dienen met cement, stenen of sterk gaas afgesloten te worden.

*Gebruik liever vallen dan vergif:* Vermijd het gebruik van rattengif, omdat het gevaarlijk kan zijn voor andere dieren en kleine kinderen. Vallen zijn doeltreffend, dikwijls zelfs zonder aas, wanneer zij geplaatst worden langs de routes die de ratten gewoonlijk volgen.

— Patrick A. Parnell

## Persoonlijk van



(Vervolg van pagina 1)

van het stadhuis van Watford het jaarlijkse voorjaarsconcert van ons college bij. Deze concerten zijn een jaarlijkse bijdrage van ons aan het culturele leven van de gemeenschap. Dit jaar werd het concert gegeven door het Londens Symfonie Orkest met als gastdirigent Eduard Van Remoortel en de over de hele wereld bekende *Huddersfield Choral Society*, tezamen met ons eigen koor van Ambassador College.

Wij verlieten Engeland vroeg woensdagmorgen 7 maart, met als eindbestemming New Delhi nog diezelfde dag.

Al ruim drie jaar hadden we voorbereidingen getroffen voor een aantal wetenschappelijke expedities als gezamenlijke onderneming door Ambassador College en de Koning Leopold III-Stichting in België. Deze morgen ging — eindelijk — de eerste expeditie van start. Zij zou plaatsvinden in de binnenlanden van Irian-Jaya (West-Irian). Onze eerste tussenlanding was in Brussel waar koning Leopold en de heer André Capart, directeur van het Koninklijk Museum voor Natuurwetenschappen te Brussel, eveneens lid van de Stichting, aan boord kwamen. De heer Capart is één van de vijf wetenschapsmensen die aan deze expeditie deelnemen.

Op het vliegveld van New Delhi werden wij die avond bij het vliegtuig opgewacht door de Indiase chef van het protocol en de Belgische ambassadeur met enkele leden van zijn staf. Gezien de aanwezigheid van koning Leopold werden we met diplomatieke haast langs de immigratie- en douaneautoriteiten naar de auto's geleid die klaarstonden om ons snel naar ons hotel te brengen.

Eén der hulpvaardigste mensen bij onze wereldomvattende taak is dr. Negendra Singh uit New Delhi. Hij

is kortgeleden benoemd tot rechter aan het Internationaal Gerechtshof te 's-Gravenhage — een post van grote invloed en betekenis op grond van het feit dat de landen een beslissing van dit Internationaal Gerechtshof niet durven betwisten. De enige macht van het Hof is de morele invloed ervan — maar die is erg groot gebleken. Vóór zijn hoge benoeming was dr. Singh eerste secretaris van president Giri van India. Hij is als gastspreker opgetreden voor de studenten en faculteit van Ambassador College in Amerika en Engeland.

Op donderdagavond, 8 maart, waren dr. en mevrouw Singh voor het diner onze gast in ons hotel. Op vrijdag 9 maart was er ter ere van mij een lunch in de woning van dr. Singh. Twee vooraanstaande gasten waren aanwezig: Zijne Excellentie Abdul Hakim Tabibi, ambassadeur van Afghanistan, en de ambassadeur van Ethiopië, Getachew Mekasha. Ambassadeur Tabibi is een voormalig ambassadeur van zijn land bij de Verenigde Naties. Hij nodigde ons uit voor een bezoek aan Afghanistan en de heerser van dat land, Muhammed Zahir Shah, die reeds veertig jaar op de troon zit. Een audiëntie bij de koning van Afghanistan werd vastgesteld voor 13 mei.

De Ethiopische ambassadeur bracht een uitnodiging over van keizer Haile Selassie, één der bekendste gekroonde hoofden ter wereld, voor een persoonlijk onderhoud in Addis Abeba. Keizer Haile Selassie staat bekend als „de Leeuw van de Stam van Juda” en wordt beschouwd als een afstammeling van koning Salomo, via de koningin van Scheba.

Hij werd in 1930 als 225e heerser over Ethiopië gekroond. In 1935 veroverden de Italiaanse strijdkrachten van Mussolini Ethiopië en vervulden hiermee de profetie van het tweede deel van Daniël 11:40. De Italianen heersten tot 1941 over Ethiopië. Het dramatisch beroep van Haile Selassie op de Volkenbond werd wereldnieuws. Het wordt vaak aangehaald als de genegeerde waarschuwing die leidde tot de Tweede Wereldoorlog. Ethiopië is rijk aan bij-

belse geschiedenis en ik zie met grote belangstelling uit naar dit onderhoud met Haile Selassie.

Op onze lunch waren ook nog verschillende andere vooraanstaande gasten aanwezig, onder wie V.B. Giri, de oudste zoon van president Giri, die ik eerder had ontmoet.

Elke keer dat ik India heb bezocht, heb ik een persoonlijk gesprek met president Giri gevoerd. Dit bezoek vormde daarop geen uitzondering. De heer Stanley Rader, onze raadsman en adviseur, en ik brachten tezamen met dr. Singh opnieuw een bezoek aan de president in diens indrukwekkend paleis. Ik had sinds onze eerste ontmoeting, ongeveer twee en een half jaar geleden, geen cadeau aangeboden (het is niet gebruikelijk bij een tweede bezoek), maar ditmaal bood ik hem voor zijn bureau een prachtig kunstwerk van Steubenkristal aan, waarop wij samen voor de officiële foto's poseerden. Vervolgens bespraken we de koelere relaties tussen de Verenigde Staten en India, en zijn staatsbezoek aan Maleisië. Hij was n.l. juist de avond tevoren daarvan teruggekeerd en had zonder voorafgaande kennisgeving een speciale afspraak voor ons bezoek gemaakt.

Als ik president Giri bezoek, praat hij over de dringende noodzaak voor werkgelegenheid voor honderdvijftig miljoen mensen; over de armoede en de andere ernstige problemen in het land met de op één na grootste bevolking ter wereld. Alle landen hebben problemen en moeilijkheden. India vormt daarop geen uitzondering. Miljoenen mensen lopen doelloos rond, met niets omhanden aangezien er geen werk voor hen is. Zulke problemen drukken zwaar op de schouders van de verantwoordelijke regeringsfunctionarissen.

En dat raakt *mij* bij dergelijke gesprekken. Ik vertegenwoordig degene die de oplossing heeft en die ook zal geven. Ik zei dat men niet het evangelie, de boodschap van Jezus Christus aan de gehele wereld verkondigd of onderwezen heeft. Christus als persoon is gepredikt en dat is goed. Maar dat is *niet* het EVANGELIE

van Christus! Alleen maar te *geloven* dat Jezus de Christus is, is NIET de oplossing voor de noden van de wereld! Het evangelie van Christus vertelt hóe en wannéér God, door Christus, deze vele en ernstige problemen die drukken op de schouders van zulke leiders als president Giri en premier Indira Gandhi, zal oplossen. De aankondiging van het Koninkrijk Gods, de aanstaande regering van God die de gehele wereld zal besturen, dát is het goede nieuws!

Bij zulke gesprekken kom ik steeds meer te weten over deze problemen en de pogingen van mensen ze op te lossen. En ik heb de gelegenheid, bij hen die met de huidige wereldproblemen worstelen, meer en meer gehoor te vinden voor dit GOEDE NIEUWS.

Ik heb in mijn leven honderden van de groten en de iets minder groten ontmoet — multimiljonairs die leiders van grote industriële ondernemingen waren, hoofden van toonaangevende onderwijsinstellingen, leiders van grote banken en regeringshoofden, en ongeacht hoe verheven hun positie of status, als men de gelegenheid heeft een kijkje te nemen diep in hun persoonlijk leven, dan ontdekt men dat zij hun moeilijkheden, teleurstellingen en ongelukkige huiselijke omstandigheden hebben, omdat zij de *weg niet kennen!* Het evangelie van Christus laat de WEG zien — zowel voor de enkeling als voor de natie. Maar dat evangelie wordt niet begrepen door de wereld! Ik weet heel goed dat het gemiddelde intellect — zelfs van de luttele miljoenen mensen die deze woorden zullen lezen — zó door opvoeding, traditie en geloofsovertuigingen zijn geconditioneerd dat, zelfs al zet ik dit uiterst belangrijke evangelie in deze pagina's uiteen, zij het feitelijk niet zullen begrijpen. De meesten zijn zo volgeheid met de levensbeschouwingen van deze wereld, waarin de essentiële dimensie der kennis ontbreekt, dat het intellect van de gemiddelde mens de wonderbaarlijke waarheid eenvoudigweg niet begrijpt.

Maar mijn opdracht is louter het te verkondigen of te onderwijzen — niet om wie dan ook te dwingen het



Premier Thanom Kittikatsjorn (rechts) en Herbert W. Armstrong (links).

te aanvaarden. Gods Koninkrijk en oplossing voor de wereldproblemen en individuele, persoonlijke problemen zullen komen, precies op tijd. Het feit of u het al dan niet gelooft, zal dit noch verhinderen noch bespoedigen.

Mensen lezen boeken — de filosofieën van mensen die niets weten van de ontbrekende dimensie der kennis, of romans, of technische boeken of boeken vol sex — en hun gedachten worden zo doortrokken van *verkeerde* kennis die nalaat de juiste weg te wijzen, dat hun verstand niet de echte WAARHEID kan opnemen als hun ogen het lezen of hun oren het horen. Mensen trachten hun problemen te ontvluchten via verdovende middelen, alcohol of zelfs via een godsdienst die verstoken is van de waarheid van het echte evangelie — en ze vinden GEEN ANTWOORDEN — GEEN OPLOSSINGEN. Sommigen vullen hun geest met ideeën van een persoonlijke levensstijl en richten hun belangstelling op buitenissigheden of modegrillen. De jongeren trachten er volwassen uit te zien en de volwassenen (althans uiterlijke) trachten er jong uit te zien. En zoals Salomo opmerkte: „ALLES is ijdelheid” en najagen van wind!

Maar terug naar onze reis.

Op donderdagavond ging de heer Rader naar een kleine ontvangst ten huize van dr. Singh, waar hij de jongste zoon van premier Indira

Gandhi ontmoette. Deze jongeman werd in India tot ingenieur opgeleid en deed praktijk op in de Rolls-Royce fabriek in Engeland. Hij is nu bezig een particuliere onderneming op te richten voor de productie van een geheel Indiase auto van het Volkswagentype. Zijn naam is Sanjay Gandhi. Hij bracht aan ons gezelschap een uitnodiging over voor een diner ten huize van de premier tijdens onze reis in mei.

Dr. Singh nodigde ons ook uit voor een bezoek aan het Internationaal Gerechtshof te 's-Gravenhage tijdens onze reis in mei.

Op 11 maart waren we weer per vliegtuig op weg naar Djakarta. Het was een non-stop vlucht van 6 uur en 40 minuten die in feite de gehele dag in beslag nam.

Die morgen was ik ziek: griep en een hevige kou in het hoofd. Het betekende voor mij het begin van drie dagen vasten. In het vliegtuig dronk ik af en toe Citroensap met honing — maar ik at niets. De volgende dag in Djakarta liep mijn temperatuur op tot boven de 40 graden en ik bleef op mijn kamer. Djakarta ligt net ten zuiden van de evenaar en het is er vochtig en heet. De airconditioning in mijn hotelkamer bestond uit één van die in een raam ingebouwde modellen en het was vrijwel een kiezen tussen stikken of op een ijskoude tocht zitten.

Op het vliegveld van Djakarta werden we bij ons vliegtuig opgewacht door de officiële vertegenwoordigers van het Indonesische protocol, de Belgische ambassadeur de heer Georges Elliott, en dr. Sarwono, hoofd van het Instituut voor Onderwijs en Wetenschappen, die de voorbereidingen voor de expeditie van koning Leopold in Irian-Jaya had helpen treffen.

12 maart: Door mijn griepaanval moesten verscheidene afspraken voor mij afgezegd worden. Maar de heer Rader bracht een bezoek aan onze vriend Adam Malik, de minister van Buitenlandse Zaken, de tweede man in de regering naast president Suharto, die tot dit jaar voorzitter van de Algemene Vergadering der Verenigde Naties was. President Suharto sprak die dag het Volkscongres van Indonesië toe, welk lichaam hem voor een periode van 5 jaar herkoos. Maar hij liet zijn persoonlijke groeten en beste wensen overbrengen voor het welslagen van de expeditie, alsmede een uitnodiging om hem te bezoeken tijdens ons volgend bezoek aan Indonesië.

Die avond werd er een banket gehouden ter ere van koning Leopold. Aangezien ik niet in staat was dit bij te wonen, werd ik vertegenwoordigd door de heren Rader en Gotoh.

13 maart: We vlogen naar Biak in Irian-Jaya. Het was een vliegreis van vijf uur, met een snelheid van zo'n 900 km/u. We moeten over honderden eilandjes zijn gevlogen, die alle deel uitmaken van Indonesië en waarvan vele nog niet in kaart zijn gebracht.

In Biak werden we door een eenheid militairen opgewacht, alsmede door de generaal die de bestuurder van dat gebied is. Sommigen der andere officieren waren daar gedetacheerd om koning Leopold en de wetenschapsmensen tijdens de expeditie te escorteren en te beschermen. Ze waren op weg naar enige der wildste jungles ter wereld, temidden van geheel onbeschaafde inboorlingen — wellicht koppensnellers — die misschien nog nooit eerder beschaafde mensen hebben gezien.

We bleven ongeveer een uur in

Biak. Er werden foto's gemaakt, waarna we afscheid namen van de koning en dr. Capart. Zij zouden daar de nacht doorbrengen en dan de volgende dag in Djajapura de andere wetenschapsmensen ontmoeten die daar per lijntoestel heen gevlogen waren. De expeditie zou zich daarvandaan op weg begeven.

We gingen weer aan boord voor een vliegreis van ongeveer vijf uur naar Hongkong. Ik had nog steeds koorts en het was een nogal vermoeiende dag voor mij geweest. Het was een weldaad, weer in een behoorlijk airconditioned hotelkamer met een gelijkmatige temperatuur en zonder tocht te zijn. Ik zei dat ik daar zou blijven totdat ik van de griep was hersteld.

14 en 15 maart: Rusten en op kracht komen in Hongkong.

16 maart: We gingen om 8 uur 's morgens aan boord van ons vliegtuig en kwamen om half tien in Bangkok aan. We werden op het vliegveld afgehaald door mevrouw Sunirat Telan, een goede vriendin van het koninklijk echtpaar en prinses Dusdi Sukhuma. Deze twee dames hebben ons bij alle bezoeken aan koning Bhumibol vergezeld. Op deze morgen werden we ter audiëntie om 11 uur bij de koning ontvangen. We werden per auto naar het paleis gebracht. Omdat we wat vroeg waren, reden we wat rond door de stad, zodat we iets vóór elf bij het paleis aankwamen.

We werden eerst, zoals gebruikelijk, binnengeleid in een ontvangkamer. Kort daarop werden we binnengelaten in de kamer waar de koning op ons wachtte.

Bij binnenkomst werden we zoals gewoonlijk door een batterij van felle lichten, tv-camera's en fotografen opgewacht. De koning verwelkomde ons hartelijk. Hij gaf uiting aan zijn grote waardering voor onze belangstelling en samenwerking ten aanzien van de ontwikkeling van de bergstammen. Hij was ten zeerste verheugd te kunnen melden dat er bijzonder bevredigende resultaten worden bereikt op het terrein van de deelname van Ambassador College aan het programma van de koning (als onder-

deel van het programma van Ambassador College voor onderwijs voor alle volken op alle niveaus, waarbij de ontbrekende dimensie op onderwijsgebied aan mensen over de gehele wereld wordt gebracht). Niet alleen wordt de mensen de echte waarden en zin van het leven geleerd, maar hun wordt ook getoond hoe zij met hun handen nieuwe dingen kunnen doen.

Ze vervangen nu de vroegere papaver-teelt (voor het maken van opium) door groenten, die thans voor de markt worden ingeblikt in pas opgerichte conservenfabrieken. En de mensen zijn veel gelukkiger en economisch gezien beter af. Het motto van Ambassador College is: „Herover de echte waarden” en sommige van deze bergstammen zijn ermee begonnen precies dat te doen.

Na de audiëntie bij de koning werden we per auto rechtstreeks naar de privé-woning van premier Kittikatsjorn gebracht voor mijn tweede gesprek met hem in zes weken. Hij kwam tien minuten te laat en maakte nodeloos excuses, maar begroette ons hartelijk en enthousiast.

Hij was opgehouden in een belangrijke bespreking met zijn hoogste functionarissen, waarbij die dag een communistische grensoverschrijding in het noord-oosten van Thailand werd behandeld (Noord-Vietnam ligt slechts op korte afstand van dat punt). De premier was nog in uniform. Tijdens onze vorige bespreking was hij in burger gekleed. De schoonzoon van de premier, die we bij het vorige bezoek hadden ontmoet, was aanwezig en onderhield zich met ons tot de heer Kittikatsjorn kwam. En zoals gewoonlijk begeleidden de heren Rader en Gotoh mij. De schoonzoon van de premier is doctor in de wijsbegeerte (opvoedkunde). Hij behaalde zijn graad aan de Universiteit van Boston in de Verenigde Staten.

Opnieuw bespraken de premier en ik de wapenstilstand in Vietnam en de vooruitzichten van het nieuwe bastion in Thailand tegen de communistische dreiging in Zuidoost-Azië. Opnieuw legde hij de nadruk op de dreiging van het communisme en zei



dat hij er volledig van overtuigd is dat de communistische druk op Thailand zal toenemen als de wapenstilstand in Laos en Vietnam meer effect zal sorteren. Maar hij zei dat zijn volk erop voorbereid en waakzaam is en tevens ervaring heeft wat de bestrijding van de communistische dreiging betreft.

Premier Kittikatsjorn bood mij daarop twee prachtige in kleur uitgevoerde portretten aan, één van hemzelf alleen en de ander van hemzelf en zijn echtgenote. Zij hadden zojuist hun 42e trouwdag gevierd. Ik wenste hem geluk en merkte op dat mijn vrouw precies 3½ maand vóór onze gouden bruiloft was gestorven. Ik had hem een prachtig stuk Steubenkristal aangeboden dat hij zeer op prijs leek te stellen.

We keerden terug naar het vliegveld en namen als gast prinses Sukhuma met ons mee naar Pasadena. We keerden diezelfde middag terug naar Hongkong. Mijn koorts was weg en de griep bijna verdwenen, maar we bleven het weekeind in Hongkong, omdat onze volgende afspraak voor maandagavond in Tokio was vastgesteld.

Maandag 19 maart: We vliegen naar Tokio voor een banket met prins Mikasa, de broer van keizer Hirohito,

**PRINS MIKASA**, broer van de Japanse keizer is de gastheer van een officieel diner in Tokio. Zittend v.l.n.r.: Beverly Gott-Armstrong, Herbert Armstrong, prins Mikasa, mevr. Rader. Staande v.l.n.r.: Stanley Rader, dr. Ohata, Moshe Bartur, voormalig ambassadeur van Israël in Japan, en Osamu Gotoh.

ambassadeur Ron van Israël, dr. Ohata, archeoloog van de universiteit, en zes andere jonge Japanse archeologen en studenten die een studie maken van het Midden-Oosten. Zij zullen deelnemen aan het archeologische project te Tel Zeror — een oud-bijbelse plaats gelegen tussen de moderne steden Tel Aviv en Haifa. Het project staat onder de gezamenlijke auspiciën van de Japanse regering en Ambassador College. Misschien zullen deze zomer sommigen van onze Ambassador-studenten zowel werkzaam kunnen zijn bij dit project, als bij het grote archeologische project aan de voet van de Tempelberg. Dit project gaat uit van de Hebreeuwse Universiteit, het Israëlich Archeologisch Genootschap en Ambassador College.

Dinsdag 20 maart. We dineren bij de ambassadeur van Thailand en zijn echtgenote, op uitnodiging van prinses Sukhuma, die ons vergezelde en uiteraard ook op maandagavond met ons aan het banket had aangezeten. De ambassadeur van Thailand was

vroeger gedetacheerd geweest bij de Verenigde Naties in New York en had verder Bonn in West-Duitsland als standplaats gehad.

21 maart: Op voorstel van oudpremier Eisaku Sato waren we uitgenodigd een tweede bezoek te brengen aan Okinawa, waar ik als eregast aanzat aan een klein en intiem diner aangeboden door de gouverneur van Okinawa en de rector-magnificus van de universiteit aldaar.

Op het vliegveld werden we opgewacht door de heer Matsumura, directeur algemene zaken van de Universiteit van de Ryukyus, en de heer Ichimura, voorzitter van de vereniging van oud-studenten en hoofd der faculteit voor rechtsgeleerdheid. Prinses Sukhuma vergezelde ons evenals mijn dochter Beverly Gott-Armstrong en mevrouw Rader.

Om vijf uur 's middags ontving ik in mijn hotelsuite bezoek van de ouders van een meisjesstudent op onze campus te Pasadena, afkomstig van de Universiteit van Okinawa in



het kader van ons uitwisselingsprogramma met die universiteit. Tevens ontmoette ik de vader en één van de broers van een jonge manlijke student te Pasadena, eveneens afkomstig van de Universiteit van Okinawa.

Om zes uur bezocht de rector-magnificus Takara van de universiteit mij in mijn hotelsuite voor een informeel gesprek en hernieuwde kennismaking vóór het diner.

Om half zeven begaven we ons naar de privé-dinerzaal in ons hotel, het recentelijk geopende Okinawa Hilton. Aanwezig waren: gouverneur en mevrouw Yara, de rector-magnificus van de universiteit Takara en zijn echtgenote, de heer en mevrouw Matsu-mura, de heer en mevrouw Ichimura, een zekere Mr. Sho, kleinzoon van de laatste koning van de Ryukyus, nu zakenman en lid van de raad van curatoren der universiteit. De Japanse dames waren gekleed in hun prachtige kimono's. Verder waren natuurlijk ook aanwezig de leden van ons gezelschap: mijn dochter, mevrouw Gott-Armstrong en ikzelf, prinses Sukhuma, de heer en mevrouw Rader en de heer Gotoh.

Tegen het einde van het diner stond de heer Gotoh, als de tolk voor Japans en Engels, op om een korte inleidende speech te houden, gevolgd door een speech van de rector-magnificus Takara, gouverneur Yara en een dankrede van mijzelf tot besluit.

Zowel de rector-magnificus als de gouverneur spraken nogal uitvoerig, waarbij de heer Gotoh zin voor zin in het Engels vertaalde. Vooral de toespraak van de gouverneur was gevoelvol, oprecht en emotioneel. Hij vroeg mij aan oud-premier Sato zijn gevoelens van grote waardering over te brengen voor zijn onvermoeide pogingen de teruggave van Okinawa door de VS aan Japan te bewerkstelligen.

Een deel van zijn van diepe gevoelens blijkt gevende toespraak luidde: „Wilt u aan premier Sato overbrengen dat er in Okinawa niets verloren is gegaan. We worden geconfronteerd met vele problemen. Maar we hopen een *nieuw* Okinawa in het leven te roepen. Wilt u ook de volgende



V.l.n.r.: Herbert W. Armstrong, prins Mikasa en raadsman en adviseur van Ambassador College, Stanley Rader.

boodschap overbrengen: Op grond van de vriendschap tussen Amerika en Japan, geloven wij in en zien wij uit naar een beter Okinawa — een betere toekomst. Het nieuwe Okinawa is als een vrouw die een kind verwacht — het zal pijnlijk zijn, maar een onschatbaar en kostbaar nieuw leven zal worden geboren. Het zal een lange periode van geduld vergen dit nieuwe Okinawa in het leven te roepen. De teruggave is waardevol — niet wegens gisteren, niet wegens vandaag, maar wegens morgen!”

De gouverneur zei dat hij uiting gaf aan zijn persoonlijke opvattingen en gevoelens. Hij had oorspronkelijk leraar willen worden, derhalve sprak hij op deze belangrijke bijeenkomst als pedagoog temidden van pedagogen. Hij zei ook dat vóór de teruggave het hoofddoel was de teruggave van Okinawa te bewerkstelligen.

Maar nu dat was bereikt, had hij ontdekt dat zijn problemen veel groter waren dan voordien. Hij was toen de voornaamste vertegenwoordiger van het Japanse volk onder Amerikaanse bestuur en gezag. Nu hij gouverneur is en *de* gezagsdrager, bemerkt hij dat de problemen waar-

mee hij en zijn bestuursapparaat worden geconfronteerd, veel groter zijn dan *onder* het Amerikaans bestuur. Problemen die vroeger schuil waren gegaan, komen nu op hem af.

De rector-magnificus gaf uiting aan zijn erkentelijkheid voor het uitwisselingsprogramma tussen zijn universiteit en Ambassador College.

Ik sprak over de problemen waarmee zowel Japan als de Verenigde Staten worden geconfronteerd en de oorzaken van de sterk uiteenlopende handels- en betalingsbalansen van beide landen, en vroeg om begrip en geduld. Ik verzocht hun vooruit te zien naar de wereld van vrede die wij over de gehele wereld verkondigen. Maar dit was noch de tijd noch de plaats voor een preek over hoe dat vreugdevolle resultaat in werkelijkheid tot stand gebracht zal worden.

Zulke gesprekken en bijeenkomsten zoals ik tijdens mijn jongste reis rond de wereld heb gehad, banen ongetwijfeld de weg voor het met kracht verspreiden van dat blijde en wonderbaarlijk GOEDE NIEUWS onder de volken en landen van deze van vrede en geluk verstoken wereld van vandaag. □

# Wat onze lezers schrijven

## Het Boek

„In uw blad van maart heb ik bewust het verhaal 'Het Boek dat bijna niemand kent' gelezen en ben er diep van onder de indruk geraakt. Zelf heb ik al 15 jaar een Bijbel in de kast staan, maar er nog nooit in gelezen wegens het feit: 'Ik begrijp het toch niet'. Ik zou dit gemis graag willen aanvullen met de door u beschikbaar gestelde lectuur.”

D.A.v.S.,  
Utrecht

## Beter begrip

„Als eenvoudig werkman voel ik mij eng verbonden met hetgeen ik in *De ECHTE WAARHEID* te lezen krijg. Alles is mij veel duidelijker geworden door de duidelijke en logische verklaringen van alles. Ik zie de zaken anders dan voorheen, het werkt op mij in, ik begrijp meer van alles waar ik voorheen geen uitleg voor vond.”

C. de P.,  
Destelbergen, België

„Ik heb een paar nummers van kennissen ter inzage gekregen en heb deze met volle interesse uitgelezen.

„Ik word met toestanden en problemen geconfronteerd, waarvan ik het bestaan nauwelijks of niet wist en waardoor je tot nadenken komt, zodat je verder gaat kijken dan je kleine sleurleventje.”

Mej. B. ter S.,  
Almelo

## Andere waarden

„Ik ben al lezende tot de ontdekking gekomen dat er in 't leven nog heel andere waarden bestaan dan waarvoor ik tot nog toe dacht me te moeten inspannen. 't Interessante is dat ik uw blad van a tot z uitlees, terwijl ik me vroeger voor veel van de onderwerpen nauwelijks interesseerde. Dit ligt waarschijnlijk aan de duidelijke wijze waarop de stof behandeld wordt.”

M.K.,  
Belfeld

„Ik ontving onlangs van een vriend persoon enkele nummers van *De ECHTE WAARHEID* ter lezing. Ik las ze met groeiende spanning. Het was met een beetje spijt dat ik die nummers moest teruggeven. Ik vond de inhoud zeer hoogstaand en diep menselijk. Vooral vond ik zeer goed dat men er een beroep deed op de beleving van de hoogste en schoonste menselijke waar-

den, waarden die tegenwoordig bij zovelen in het gedrang komen.

„Is het mogelijk mij in te schrijven onder het getal van uw abonnees?”

M. de V.,  
Vladslo, België

## Japan

„Nu het Japanse schooljaar weer begint, ga ik beginnen studeren aan de universiteit van Kyoto, faculteit Moraal. Mijn twee en een half jaar lang verblijf in Japan heeft me reeds genoeg doen aanvoelen hoe de mensen hier zoeken naar een zinvol perspectief in hun leven, want ze leven hier in een geestelijke woestenij: sinds de militaristische moraal van de oorlogstijd wordt er helemaal geen moraal meer gegeven op de scholen, laat staan godsdienst. Toch staan Japanners open voor de boodschap van de Bijbel, die elk jaar zelfs een bestseller is, maar ze lezen hem zo weinig en verstaan er zo weinig van. Ik bewonder dan ook ten zeerste uw ijver om de boodschap in klare taal uiteen te zetten en 'in het vel te doen bijten', omdat u harde dingen niet verdoezelt, omdat ze leiden tot echt geluk.”

L.D.,  
Kyoto, Japan

## Nieuwsgierig

„Sinds korte tijd ontvang ik het blad *De ECHTE WAARHEID* en verbaas me elke keer weer over uw kijk op het wereldgebeuren en andere problemen.

„Bijbelkennis is mij vreemd, maar met uw blad heeft u mij wel aan het denken gezet. Ik zal dan ook graag uw blad geregeld willen blijven ontvangen. Wilt u mij ook het boekje *De ideale wereld van morgen* toezenden? U heeft mij zeer nieuwsgierig gemaakt.”

H.V.,  
Hilversum

## Christelijk engagement

„Enige tijd geleden kwam ik toevallig in contact met een exemplaar van *De ECHTE WAARHEID*. Dit tijdschrift heeft mij bijzonder aangesproken door de veelzijdige en grondige, informatieve berichtgeving. Ook de religieuze overtuiging die uit dit werk spreekt, getuigt van een christelijk engagement in deze tijd.

„De wetenschappelijk verantwoorde aanpak en de technische detaillering brengen een objectief beeld van de belangrijkste wereldgebeurtenissen.”

L.V.,  
Knokke, België

## Gods Woord

„Allereerst alle lof voor uw artikelreeks in *De ECHTE WAARHEID*. Het heeft mij en mijn vrouw erg goed gedaan te ondervinden dat er in deze tijd, waarin er velen zijn die zich om God noch gebod bekommeren, een organisatie als de uwe bestaat, die lectuur uitgeeft die op het enige onwankelbare fundament gebaseerd is, n.l. Gods Woord.”

A.C.N.,  
Yerseke

„Reeds enige jaren ontvang ik van u het maandblad *De ECHTE WAARHEID* en ik dank u daarvoor hartelijk. Het is een buitengewoon blad dat mijn kennis van Gods Woord reusachtig heeft uitgebreid; het heeft mijn levenshouding een stuk veranderd en dat is vooral ten goede gekomen van mijn gezin.

„Om mijn dankbaarheid ook op een andere wijze te tonen zou ik u graag een bijdrage willen zenden. Daar ik er op tegen ben om geld in een envelop per post te verzenden, zou ik graag een gironummer van u opkrijgen.”

J.P.R.,  
Rotterdam

## Lectuur

„Reeds enkele jaren ontvang ik maandelijks *De ECHTE WAARHEID* en ik heb er nog steeds geen spijt van dat ik toen uw tijdschrift heb aangevraagd.

„Vooral de service die aan het publiek wordt geleverd in de vorm van boekwerkjes en brochures is een groot pluspunt. Van deze dienstverlening wil ik bij deze weer gebruik maken voor het aanvragen van enkele boekwerken.”

H.B.,  
Hulst

## Agnosticus

„Als agnosticus vind ik het moeilijk te geloven dat u een oplossing heeft voor het PROBLEEM van ons bestaan. Ik zie het als toeval. Maar als agnosticus sta ik open voor ideeën. Plato, Aristoteles en Socrates waren gnostici; hun wereld was eenvoudiger. Ik lees uw magazine regelmatig en ik waardeer uw eerlijkheid, vooruitstrevendheid en durf! In deze dagen van politiek voordeel zoeken, zijn deze een zeldzaamheid.”

John S.,  
New York

## De Echte Waarheid

„Telkens opnieuw word ik weer getroffen door uw rake artikelen. Deze wil ik dan ook gaarne zien als een leidraad voor mijn leven. Zo objectief en interessant is de inhoud van uw blad, dat het niet alleen *De ECHTE WAARHEID* is om te lezen, maar ook een waarheid om naar te leven.”

J.W.H.P.,  
Mill

„Ik zou u erg dankbaar zijn als u mijn naam op de verzendlijst van *The PLAIN TRUTH* wilde plaatsen. Ik kwam in contact met uw tijdschrift toen ik op vakantie was in de jungle van Maleisië. Ik was diep onder de indruk van de verschillende artikelen.”

K.D.,  
Kent, Engeland

„Doordat mijn kleinzoon nogal eens in diverse boekwinkels snuffelt en al wat gratis is meebrengt, kwam uw blad

*De ECHTE WAARHEID* in mijn bezit. Met grote interesse heb ik het gelezen. Daar ik graag iets 'goeds' lees, en vooral christelijke lectuur, wilde ik u vragen mij maandelijks uw blad toe te sturen.”

Mevr. W. de R.,  
Amsterdam

„Sinds enige tijd heb ik door geleende exemplaren met uw tijdschrift *The PLAIN TRUTH* kennis gemaakt. Uw blad is erg verhelderend en instructief. Ik zou u erg dankbaar zijn als u mij regelmatig een exemplaar toe kon sturen. Onze leerkrachten en studenten maken er een dankbaar gebruik van. Hoewel de onderwerpen meestal vanuit een westers gezichtspunt bekeken worden, doet het tijdschrift zijn invloed in de Indiase maatschappij gelden. Het lezen van de *PLAIN TRUTH* zou als een verzorgingsmaatregel kunnen werken, wat beter is dan een geneesmiddel.”

J.C.,  
Mangalore, India

„Na de burgeroorlog in mijn land Nigeria en na persoonlijk allerlei verliezen geleden te hebben — waaronder de meesten van mijn gezinsleden en mijn have en goed — raakte ik erg gedeprimeerd en verloor bijna ieder verlangen te blijven leven.

„Maar door het regelmatig lezen van *The PLAIN TRUTH* en sommige van uw boekjes kan ik nu zeggen dat het leven weer veel voor mij betekent!”

L.C. Agbakoba,  
Onitsha, Nigeria

## SPECIAL NUMMER

De onverwachte en ongekende groei in de oplage van *The PLAIN TRUTH* en *De ECHTE WAARHEID*, alsmede een wereldwijd tekort aan papier, heeft ons genoodzaakt de nummers voor juli en augustus in één nummer te combineren.

# De Wereld van Morgen

— dagelijks overal ter wereld uitgezonden. Een uitzending die de ware betekenis van het wereldnieuws geeft — alsmede het vooruitlopende nieuws van de WERELD VAN MORGEN!

## IN EUROPA

*In het Frans —*

**RADIO LUXEMBURG** — 1293 m — maandag: 5.12; dinsdag en vrijdag: 5.00; donderdag: 4.55.

**EUROPA Nr. EEN** — Felsberg, Saar, Duitsland — 1647 m (182 kHz) — zondag: 6.15; woensdag en zaterdag: 5.27.

*In het Spaans —*

**RADIO CLUB PORTUGAL** — Porto, Portugal — 383 m — zaterdag: 22.30.

## IN CANADA

*In het Engels —*

**CKY** — Winnipeg — 580 kHz — zondag: 7.00; maandag t/m zaterdag: 5.30.

**CKOY** — Ottawa — 1310 kHz — maandag t/m zaterdag: 5.30.

**CFMB** — Montreal — 1410 kHz — zondag: 13.30; maandag t/m zaterdag: 6.30.

*In het Frans —*

**CJSA** — Ste-Agathe-des-Monts, Quebec — 1230 kHz — maandag, woensdag, vrijdag: 18.30.

**CFMB** — Montreal — 1410 kHz — zondag en zaterdag: 17.00.

## IN AUSTRALIË

*In het Engels —*

**2KY** — Sydney — 1020 kHz — maandag t/m woensdag: 20.30.

**3BA** — Ballarat — 1320 kHz — zondag t/m donderdag: 21.30; vrijdag: 16.30.

**4BK** — Brisbane — 1300 kHz — zondag t/m vrijdag: 22.30.

**7HT** — Hobart — 1080 kHz — zondag t/m vrijdag: 19.30.

## IN DE VERENIGDE STATEN

*In het Engels —*

**WWDC** — Washington, D.C. — 1260 kHz — maandag t/m vrijdag: 22.30.

**WOR** — New York — 710 kHz — zondag: 23.30.

**KGBS** — Los Angeles — 1020 kHz, 97,0 FM — zondag: 10.00; maandag t/m zaterdag: 6.00.

**KIRO** — Seattle — 710 kHz — maandag t/m vrijdag: 22.30.

**WJJD** — Chicago — 1160 kHz — zondag: 11.00.

**WWL** — New Orleans — 870 kHz — maandag t/m zaterdag: 20.30.

**KTRH** — Houston — 740 kHz — zondag t/m vrijdag: 19.30.

**KSL** — Salt Lake City — 1160 kHz — dagelijks: 5.06 en 23.00.

**KFQD** — Anchorage — 750 kHz — maandag t/m zaterdag: 22.30.

**KORL** — Honolulu — 650 kHz — dagelijks: 19.00.

## IN MIDDEN- EN ZUID-AMERIKA

*In het Engels —*

**BARBADOS REDIFFUSION** — Bridgetown, Barbados — zondag: 9.30.

**ZFB 1** — Radio Bermuda — 960 kHz — dagelijks: 13.30.

**JAMAICA BROADCASTING** —

**Kingston** — 560 kHz — zondag: 24.00.  
**Mandeville** — 620 kHz — zondag: 24.00.

**RADIO GUARDIAN** — Trinidad — zondag t/m vrijdag: 22.30.

**RADIO ANTILLES** — Montserrat, Kleine Antillen — 930 kHz — dagelijks: 18.30.

## IN AZIË

*In het Engels —*

**RADIO SRI LANKA** — Colombo — 41 m. (7190 kHz), 19 m. (15120 kHz), 31 m. (9720 kHz) — dagelijks: 22.30.

**KSBK** — Okinawa — 880 kHz — zondag: 12.00.

**KUAM** — Guam — 610 kHz — zondag: 18.00.

Een volledige lijst van uitzendtijden wordt u op aanvraag gaarne toegestuurd.

# In dit nummer:

## ★ HET MIDDEN-OOSTEN: KAN DIPLOMATIE VREDE BRENGEN?

Er wordt op de grote machten hoe langer hoe meer druk ugeoefend tussenbeide te komen en een regeling van het Arabisch-Israëliësch geschil tot stand te brengen. Maar zijn zij machtig genoeg om in dit geteisterde, hoogst belangrijke gebied rechtvaardigheid en duurzame vrede te vestigen? Zie pagina 2.

## ★ KATHOLICISME OP KRUISPUNT

Intern geschokt door gistingen en spanningen bevindt de Katholieke Kerk zich thans op een kritiek kruispunt. Zie pagina 8.

## ★ WANNEER TIENERS NIET MET VRAGEN OVER SEX NAAR HUN OUDERS DURVEN . . .

Zie pagina 13.

## ★ STADSPROBLEMEN KUNNEN OPGELOST WORDEN!

Zien wij de ware oorzaken van de huidige stadsproblemen over het hoofd en behandelen we alleen de gevolgen? Zie pagina 17.

## ★ WAAROM DIE HERNIEUWDE CONTROVERSE OVER SCHEPPING OF EVOLUTIE?

Honderd jaar na Darwin is de controverse over schepping of evolutie opnieuw in de belangstelling komen te staan. Hoe komt het dat die kwestie niet al lang geleden beslist werd? Zie pagina 24.

## ★ DE TIEN GEBODEN: ARCHAÏSCHE CODE OF EEUWIGE WET?

Zie pagina 30.